Ազգ

Azg armenian daily

11 ՅՈՒՆԻՍ 2003 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 109 (2794)

Հայտնի գիտնականը նախազգուշացնում է աշխարհի վերջի 50 տոկոս հավանականության մասին

ԼՈՆԴՈՆ, 10 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Արդիականության մեծագույն գիտնականներից մեկը՝ բրիտանացի աստղաֆիզիկոս, Թագավորական աստղագիտական ընկերության եւ շատ արտասահմանյան ակադեմիաների, այդ թվում ՌԳԱ պատվավոր անդամ Մարտին Ռիսը հայտարարել է, որ կործանարար պատահարի հավանականությունը, որ կարող է ոչնչացնել մարդկությունը, հարյուր տարի առաջվա մոտ 20%-ից աճել է մինչեւ 50%-ի: Ինչպես գրում է Ռիսը իր վերջերս հրապարակված «Մեր վերջին ժամը» գրքում, վտանգ է ներկայացնում ժամանակակից գիտության զարգացման անհամաչափ բարձր արագությունը, հատկապես գենետիկայի եւ կենսատեխնոլոգիաների: Վտանգի հիմնական աղբյուրներ է Մարտին Ռիսը համարում միջուկային ահաբեկչությունը, արհեստականորեն ստեղծված մահաբեր վիրուսները, խոշոր մեխանիզմները եւ գենային ինժեներիան, որն արդեն ընդունակ է փոխել մարդուն:

Ինչպես հաղորդում է «Ռոյթեր» գործակալությունը՝ վկայակոչելով Ռիսի հաշվարկները, 2020 թվականին մոտ կենսաբանության բնագավառում կատարված սխալները եւ դիտավորյալ վտանգավոր գործողությունները կսպանեն մոտ մեկ միլիոն մարդու: Խնդրի միակ լուծումը, որ տեսնում է Ռիսը, խիստ վերահսկողությունն է եւ վտանգավոր էքսպերիմենտների կարգավորումը: Բացի այդ, բրիտանացի գիտնականի կարծիքով, հասարակությունը պետք է զարգանա այնպես, որպեսզի կրճատվի այն մարդկանց թիվը, ովքեր օտար են զգում իրենց այս աշխարհում:

ԻՇԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Պաշտոնամարտում որոշ հստակեցումներ

Երեկ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովում հրապարակվեցին պատգամավորական մանդատներից հրաժարվողների անունները, եւ դրանով որոշ հստակեցումներ արձանագրվեցին արդեն 2 շաբաթ շարունակվող պաշտոնամարտում: 15 հոգի են նրանք, ովքեր այս առավոտ չեն ներկայանա կառավարության ընդունելությունների տանը տեղի ունենալիք ԱԺ Ազգային ժողովի պատգամավորական մանդատների շնորհման արարողությանը, բոլորն էլ գործադիր իշխանության այս կամ այն օղակում արդեն աշխատող պաշտոնյաներ: Այլ խոսքով՝ գոնե նրանց պարագայում կդադարեն սպեկուլյատիվ ենթադրությունները ԱԺ ղեկավարության եւ հանձնաժողովների նախագահության շուրջ տարվող պաշտոնակռվում: Մանդատներից հրաժարվողների մեծ մասը Հայաստանի Հանրապետական կուսակցության համամասնական ցուցակից են: Այսպես՝ Անդրանիկ Մարգարյան, Սերժ Սարգսյան, Վարդան Խաչատրյան, Գագիկ Խաչատրյան, Մանուկ Թոփուզյան, Հովիկ Աբրահամյան, Կարեն Ճշմարիտյան, Վարդան Այվազյան, Արմեն Մովսիսյան, Դավիթ Զադոյան, Անդրանիկ Մանուկյան, Մախիմ Հակոբյան՝ ՀՀԿ-ից, Արտաշես Թումանյան եւ Ռուբեն Հակոբյան՝ ՀՅԴ-ից, Սերգեյ Սարգսյան՝ ՄԱԿ-ից: Հետեւաբար, հստակ է այլեւս, որ վերոհիշյալները ցանկություն եւ երաշխիք ունեն իրենց ապրուստի միջոցն ապահովել գործադիրում:

Ինչ վերաբերում է Ազգային ժողովում պաշտոնների բաշխմանը, թեեւ նստաշրջանի առաջին նիստին ընդամենը մեկ օր է մնացել, սակայն շարունակվում են ամեն տեսակի բազարները, նեղացածությունները, դեմարշները, միջամտություններն ու աղերսանքները: Ամենայն հավանականությամբ Արթուր Բաղդասարյանը կհասնի իր մոտավոր երազին՝ ԱԺ նախագահի աթոռին: Նրա տեղակալների հարցը կուսակցությունների առումով կարելի է համարել նույնպես լուծված՝ մեկական աթոռ ՀՀԿ-ին եւ ՀՅԴ-ին: Եվ եթե Տիգրան Թորոսյանի թեկնածությունը որեւէ կասկած չի հարուցում, ապա ՀՅԴ-ի ներկայացուցչի անձը դեռեւս խնդրո առարկա՝ Աղվան Վարդանյա՞ն, թե՞ մեկ ուրիշը, քանի որ ՀՅԴ-ն այս դեպքում էլ է առաջնորդվում իր համամասնական շահերի սկզբունքով, այսինքն՝ քանի տեղ կունենա՝ գործադիրում եւ օրենսդրի մյուս դիրքերում:

Երեկ գրեթե պարզ դարձավ, որ Շիրակի մարզպետ Ֆելիքս Փիրումյանը թողնելու է պաշտոնը: Ամենայն հավանականությամբ նրան կփոխարինի դաշնակցական Դավիթ Լոքյանը: Հայտնի դարձավ նաեւ, որ կրթության եւ գիտության նախարար Լեւոն Մկրտչյանը ներկայացրել է իր հրաժարականը: Սակայն ենթադրվում է, որ նրան կխնդրեն շարունակել ազգաշահ գործունեությունը մինչեւ ընդունելության քննությունների ավարտը:

Մյուս կողմից, մշակույթի, երիտասարդության եւ սպորտի նախարար Ռոլանդ Շառոյանը շարունակում է պնդել, որ իրեն խոստացել են (ո՞վ, հայտնի չէ) մինչեւ տարեվերջ կշարունակի մշակութային երիտասարդական իր սպորտը:

Առայժմ մեծ պայքար է գնում ամենայուղոտ պաշտոններից մեկի՝ Երեւանի քաղաքապետի պաշտոնի համար: Առաջիկա օրերին կիմանանք ոչ միայն այդ, այլեւ մնացած մյուս բոլոր պայքարների արդյունքը:

Տեղեկացնենք նաեւ, որ այսօր ՀՀ նախագահի նստավայրում կոալիցիոն կառավարություն ստեղծելու հուշագիր կստորագրեն ապագա կառավարության կարկանդակը կիսող կուսակցությունները:

19 գործ՝ 20 օրում: Ծանր դեպք է

Այսօրվանից Սահմանադրական դատարանը սկսում է խորհրդարանական ընտրությունների արդյունքների բողոքների քննարկումը: Կքննվի 19 գործ:

Հասկանալի է, որ Սահմանադրական դատարանի ու նման կառույցների նկատմամբ ավելի մեծ վստահության դեպքում բողոքները շատ ավելին կլինեին:

Բայց, իհարկե, այսօր սկսվող գործի եւ մյուս 18-ի համար Սահմանադրական դատարանն ունի ընդամենը 20 օր, այսինքն՝ ըստ էության յուրաքանչյուր օր պետք է ավարտվի ՍԴ որոշմամբ:

Այսօրվա նիստում կքննվի թիվ 55 ընտրատարածքում գրանցված պատգամավորության թեկնածու, անկուսակցական Հակոբ Հակոբյանի դիմումը՝ թիվ 55-ում մեծամասնական ընտրակարգով ընտրությունների արդյունքներն անվավեր ճանաչելու պահանջով:

Ա. Հ.

ԳՆԵՐ

Առկա՞ է հակամրցակցային համաձայնություն կամ գերիշխող դիրքի չարաշահում

Հացահատիկի, ալյուրի եւ հացի գների թանկացումը շարունակում է մնալ օրախնդիր: Չնայած պաշտոնական եւ մասնագիտական մեկնաբանություններում նշվում է, որ դա օբյեկտիվ իրողությունների արդյունք է (Ռուսաստանում հացահատիկի ցածր բերքի եւ գնի բարձրացման), այդուհանդերձ, կասկածները, որ թանկացումը հետեւանք է արհեստական մենաշնորհի, ցրված չեն:

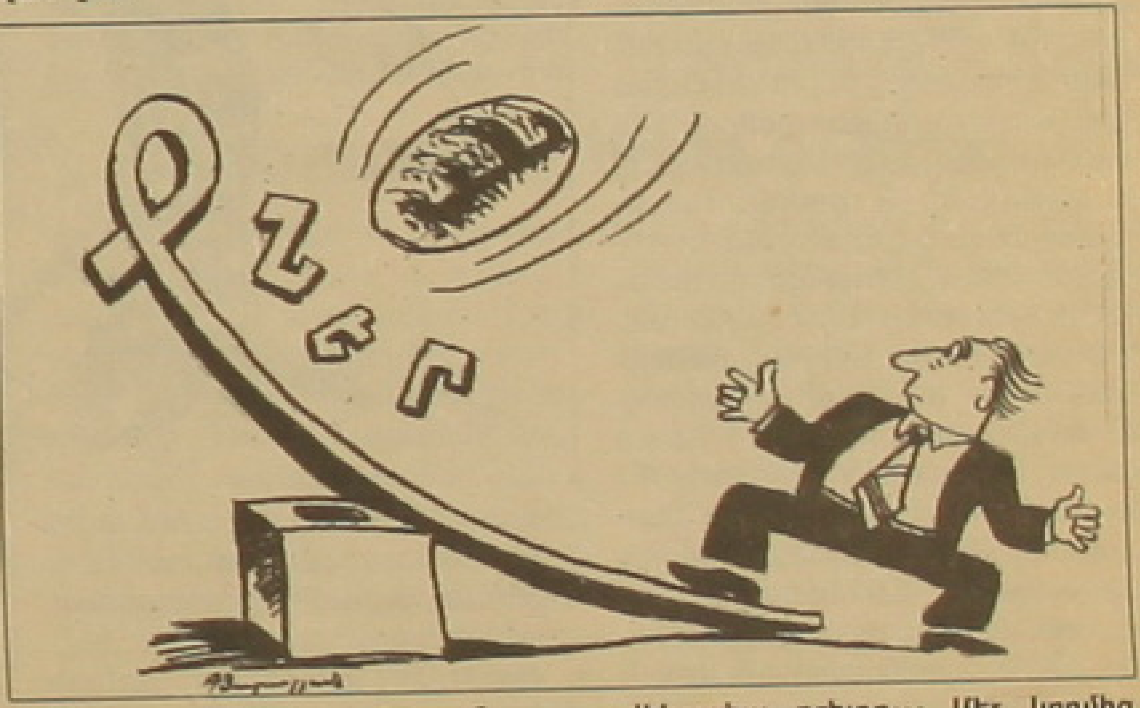

Պարզաբանումներ ստանալու նպատակով դիմեցինք ՀՀ տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովի նախագահ Սամվել Ստեփանյանին: Նա նշեց, որ հանձնաժողովը պետք է ուսումնասիրի ցորենի եւ ալյուրի շուկան:

Ուսումնասիրությունը պետք է բացահայտի, թե տեղի ունեցե՞լ է օրենքի խախտում: Խոսքը կամ հակամրցակցային համաձայնության կամ գերիշխող դիրքի չարաշահման մասին է: Հանձնաժողովի նախագահը նույնպես նշեց, որ Ռուսաստանում իսկապես հացահատիկի գներն ավելացել են 25 տոկոսով, սակայն դեռեւս պետք է ուսումնասիրել, թե այս ժամանակահատվածում դրսից ցորեն ներկրվե՞լ է, կամ որքա՞ն է ներկրվել, ինչպես նաեւ մի շարք այլ հարցեր:

Սամվել Ստեփանյանը հիշատակեց միայն մեկ փաստ: Ներկայումս ցորենի ներկրմամբ զբաղվող երեք ընկերությունները միասին զբաղեցնում են շուկայի 53 տոկոսը: Դրանք են «Աստղացոլքը», «Երեւանի ալրաղացը» եւ «Վիկտորիա թրեյդը»: Մեր կողմից միայն կարող ենք ավելացնել, որ հիշյալ ընկերություններից առաջին երկուսի ղեկավարներն են ոչ անհայտ՝ ԱԺ նորընտիր պատգամավորներ Սամվել Ալեքսանյանը եւ Լեւոն Սարգսյանը:

Այդուհանդերձ, տնտեսական մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովի նախագահը որեւէ եզրակացությունից ձեռնպահ մնաց, քանի դեռ չեն ավարտվել վերեւում հիշատակված ուսումնասիրությունները:

Ա. Մ.

Պուտինը ստորագրել է Հայաստանի հետ պայմանագրի վավերացման ակտը

ՄՈՍԿՎԱ, 10 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինը ստորագրել է դաշնային մի շարք օրենքներ: Ինչպես հաղորդում է «Գազետա.ռու» պետության ղեկավարի մամլո ծառայության վկայակոչմամբ, դրանց թվում է «Ռուսաստանի Դաշնության կառավարության եւ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության միջեւ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանը Ռուսաստանի Դաշնության կառավարության տրամադրած պետական վարկերի գծով պարտքի մարման համար Հայաստանի Հանրապետության պետական սեփականություն համարվող գույքի հանձնման մասին պայմանագրերի վավերացման մասին» օրենքը: Դրանք բոլորը Պետական դուման ընդունել էր 2003 թվականի մայիսի 21-ին եւ հավանության արժանացել Դաշնության խորհրդի կողմից 2003 թվականի մայիսի 28-ին:

Միխայել Բաղդասարովը՝ Ս. Ֆյոդորովի անվան մրցանակի դափնեկիր

Հայ օլիգարխից բացի, «Ազնիվ մտքերի եւ արժանավոր գործերի համար» մեդալով պարգեւատրվել են եւս 20 անձինք: Նրանց մեջ են Մոսկվայի քաղաքապետ Յուրի Լուժկովը, Նովոսիբիրսկի մարզի նահանգապետ Վիկտոր Տոլոկոնսկին, բժիշկ Լեոնիդ Ռոշալը, առասպելական մարզիկ Լարիսա Լատինինան, Իոսիֆ Կոբզոնը եւ ուրիշներ:

Մրցանակները հանձնվեցին «Պրեզիդենտ օթելում», մի քանի տարի առաջ զոհված նշանավոր ակնաբույժ Սվյատոսլավ Ֆյոդորովին նվիրված ավանդական ամենամյա հուշ-երեկոյի ժամանակ: Այս մրցանակը շնորհվում է քաղաքական ակտիվ գործունեության, համաշխարհային գիտության մեջ հանրաճանաչ ավանդի ներդրման, Ռուսաստանի հոգեւոր վերածննդին նպաստելու, ձեռնարկչությունը քաղաքակիրթ հիմքերի վրա դնելու, ժողովուրդների փոխըմբռնմանն օժանդակելու, մշակութային եւ մարզական նվաճումների համար:

Ի դեպ, անցյալ տարվանից այդ մրցանակը դարձել է միջազգային, երբ շնորհվեց առաջին օտարերկրացուն՝ Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին:

ԼՈՒՍԻՆԵ ՂՈՒԿԱՍՅԱՆ
Մոսկվա

ՀԱՅ-ԹՈՒՐՔ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ո՞վ է Քադրի Էջվեթ Թեզջանը

«Այսպես կոչված Մեղրու շրջանը պետք է վերադարձվի Ադրբեջանին»

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Ամերիկահայ տարբեր կազմակերպություններ անցյալ շաբաթավերջին ԱՄՆ-ում Թուրքիայի հյուպատոս Օմեր Օնհոնից առաջարկ էին ստացել հանդիպելու թուրք պաշտոնատար Քադրի Էջվեթ Թեզջանի հետ, երեկվա համարում գրել էր «Ազգը»՝ հղում անելով ամերիկյան երկու հայկական կազմակերպությունների՝ Ամերիկայի հայկական համագումարի եւ Վաշինգտոնի Հայ դատի գրասենյակի հաղորդագրություններին:

Ամերիկայի հայկական համագումարը (ԱՀՀ) (Armenian Assembly of America), ըստ այդ հաղորդագրության, պատրաստ է նման հանդիպման, եթե դրա օրակարգում ընդգրկվեն Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը, Հայաստանի հետ Թուրքիայի դիվանագիտական հարաբերությունների եւ սահմանների վերաբացման, Լեռնային Ղարաբաղի հարցի խաղաղ կարգավորման եւ Թուրքիայում հայ համայնքի իրավունքների հարցերը:

Հաղորդագրության մեջ նշվում է, որ համագումարը մերժում է նման հանդիպումը թուրք դիվանագետի հետ, քանի դեռ վերոնշյալ հարցերն օրակարգի մաս չեն կազմում:

Ամերիկայի հայկական համագումարը սերտ հարաբերությունների մեջ է ԱՄՆ Պետքարտուղարության հետ, հետեւաբար պետք չէ բացառել, որ նրանց մերժումը թուրք դիվանագետի հետ հանդիպելու մասին ուղղված է նաեւ եւ առաջին հերթին հենց Պետքարտուղարությանը:

Տես ► էջ 5

Կապույտ պաստառների հետեւում կանաչը մահանում է

«Պետք է նախագահին նամակ գրել», ասում են կանաչները

Քաղաքաշինության եւ կանաչ տարածքների հակամարտության խնդիրն էր կրկին կանաչների հավաքի քննության առարկան: Միության նախագահ Հակոբ Սանասարյանը հավաստում է, որ Դալմայի պտղատու այգիների գլխին կառուցապատման նոր, իրական սպառնալիք է կախվել. Կառավարության վերջին նիստերից մեկում նույնիսկ որոշվել է այս այգիների կարգավիճակը փոխել եւ հանձնել քաղաքապետարանին: Բարեբախտաբար, գյուղնախարարությունն ու բնապահպանության նախարարությունն անհամաձայնություն են հայտնել: Վիճարկվում է նույնիսկ Դալմայի այգիների պատմաճարտարապետական արժեք լինելու իրողությունը: Հնագիտական պեղումները ապացուցել են, որ ժամանակին այստեղ գինեգործական մառանների մեծ ցանց է եղել, ջրանցք է կառուցվել, 2 թունել: Այստեղ պահպանվում է ուշագրավ մի հուշարձան եւս՝ երեւանցի մեծահարուստ Կարապետ Աֆրիկյանի երկհարկանի տունը: Այդ տան մառաններն այսօր խոշոր գինեգործարանի են վերածվել, ուր 1927 թ.-ից առ այսօր արտադրված գինիների 34 հազար շիշ է պահպանվում: Սարդարի այգիներում, որ Դալմայի մեջ են ներառվում, 20 հազարից 7 հազարն արդեն կառուցապատվել է: Այսօրվա զինվորական ոստիկանության շենքի տեղում նույնպես այգիներ էին, խաղողի այգիներ: Խաղողի գենոֆոնդի արժեքավոր տեսականու բոլոր ներկայացուցիչները եղել են այստեղ: Այստեղ է աճել հանրահայտ խարջին, որ այլ տեսակների հետ ոչնչացման եզրին է: Դալմայի կենդանական աշխարհն արդեն իսկ շատ բան է կորցրել, վարդագույն սարյակների հսկայական երամները, որոնցից երկինքը սեւանում էր, վաղուց հիշողություն են դարձել:

ՀՀ բնապահպանության նախարար Սիմոն Պապյանի ելույթը փոքր-ինչ մեղմացրեց կրքերը: Նա տեղեկացրեց, որ նախարարությունը որոշման նախագիծ է ներկայացրել Դալմայի այգիների ճակատագրի վերաբերյալ: Ըստ այդմ նախատեսվում է վերականգնել Դալմայի այգիների նախկին կարգավիճակը եւ հոգալ պահպանության խնդիրների մասին:

Ի դեպ, Դալմայի այգիներին նվիրված նույնօրինակ հավաք, բողոքի հավաք նույն կանաչները կազմակերպել էին 2000 թ., 3 տարի առաջ: Եվ դրանից հետո մեր կանաչ տարածքներն ավելի անձեռնմխելի չեն դարձել: Մաս-մաս անդամահատվեց նաեւ օղակաձեւ զբոսայգին: Այգու երկայնքով այսօր կրկին կապույտ պաստառներ են ձգվել, կրկին շինություններ են կառուցվում: «Դրանց հետեւում աղբն է, դրանց հետեւում բնությունն է մահանում», ասում է հրապարակախոս Մարգո Ղուկասյանը:

Էկոլոգները հոգնել են պայքարի քննարկումային, դատափետումների պասիվ ռազմավարությունից: Հավաքին մասնակից գիտնականները, հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչները համակարծիք են մի հարցում՝ պետք է նամակ գրել ՀՀ նախագահին, «նա տեղյակ չէ, որ անտառներն են ոչնչացվում, հանքերը, կենդանական աշխարհը», բետոնը լափում է կանաչը, բերրի հողերը: Նախկինում 6 հազար հա կանաչ տարածք ունեցող Երեւանն այսօր փոշու տիրակալության գոտի է դարձել, օդ չկա շնչելու, ամեն տանն ու գերդաստանում էկոլոգիական խնդիրների հանցավոր անտեսման հետեւանքով ծագած հիվանդություններով տառապող մարդիկ կան:

Միայն թե հավաստի չէ, թե նախագահին հղված նամակից որքա՞ն ժամանակ անց էլի կհավաքվեն բնապահպանները՝ նույն խնդիրների, զուգե թե ավելի սրված տարբերակը քննարկելու:

Կանաչները դեմ են կայուն զարգացման հայեցակարգին

Կանաչների միության նախագահ Հակոբ Սանասարյանը նոր է վերադարձել Կիեւում կայացած միջազգային էկոֆորումից, ուր քննարկվել է աշխարհի կայուն զարգացման հայեցակարգը: Նա դեմ է արտահայտվել դրա պահանջներին ու տրամաբանությանը, համոզված, որ դրանք համայն մարդկության դեմ ուղղված դավադրություն են: Գլոբալիզացիայի ծրագրեր կազմողները գտնում են, որ համընդհանուր բարօրության համար ողջ աշխարհում պետք է 8-10 անգամ մեծացնել 1 շնչին ընկնող արտադրանքի քանակը: Դա 1 մարդու հաշվարկով կնշանակի տարեկան 53 տ հումքի օգտագործում, այսինքն՝ բնական պաշարների աղքատացում ու ավերածություններ: Գլոբալիզացիան կայուն զարգացման մի բաղադրամասն է: Այն շրջանառության մեջ է դրել նոր իրողություն՝ ինտեգրացիան, որի նպատակը համաշխարհային նոր օրենսդրության ձեւավորումն է, ամենայն ազգայինի, ազգային պետությունների վերացումը: Եվ արդեն իսկ փորձ է արվում սցենարն իրականացնել միջազգային կոնվենցիաների ներմուծումների տեսքով:

Սակայն սա արդեն այլ, ավելի լայն քննարկման թեմա էր:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Էլեկտրաէներգիայի սակագների բարձրացման հայտ չի ներկայացվել

Էլեկտրաէներգիայի սակագների բարձրացման առնչությամբ շրջանառվող լուրերի հավաստիությունը ստուգելու նպատակով երեկ դիմեցինք ՀՀ բնական մենաշնորհների կարգավորող հանձնաժողովին: Վերջինիս փոխնախագահ Նիկոլայ Գրիգորյանը պատասխանեց, որ հանձնաժողովն օրենքով սահմանված կարգով սակագների բարձրացման նախաձեռնությամբ հանդես չի եկել: Նա նաեւ տեղեկացրեց, որ էլեկտրաէներգիայի սակագների բարձրացման հայտով հանձնաժողովին չի դիմել նաեւ «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» ընկերությունը: Ինչ վերաբերում է ջրի սակագների առնչությամբ նման լուրերին, ապա հանձնաժողովի լրատվական ծառայության ղեկավարը հայտնեց, որ չնայած այդ գործառույթը (ջրի սակագների որոշման) կառավարության որոշմամբ նույնպես հատկացվել է հանձնաժողովին, վերջինս առայժմ չի հասցրել զբաղվել դրանով: Այսինքն՝ այդ լուրերը եւս անհիմն են:

Կնպաստեն մրցակցության ապահովմանը երթուղիներում

Երեկ տնտեսական մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովի նախագահ Սամվել Ստեփանյանից տեղեկացանք, որ հանձնաժողովն իր առաջարկներն է կատարել երթուղիների մրցույթներում մրցակցության ապահովման ուղղությամբ: Համաձայն դրանց, պետք է հնարավորություն տրվի, որ մրցույթին մասնակցեն ոչ միայն 15-20, այլեւ 3-5 մեքենա ունեցող սուբյեկտները: Այսինքն առաջարկվում է, ենթադրենք, 25 կամ 30 միկրոավտոբուս պահանջող երթուղու մրցույթը բաժանել լոտերի՝ 3-5 մեքենաների համար: Այդ դեպքում մի երթուղին կսպասարկեն մի քանի տնտեսվարողներ, ինչը կնպաստի մրցակցային դաշտի ստեղծմանը: Հանձնաժողովն արել է նաեւ առաջարկներ՝ ուղղված ավտոբուսային երթուղիների զարգացմանը:

Ա. Մ.

Պետական կառավարման մարմիններում խախտումներ են հայտնաբերվել

Հուլիսից կբարձրանան քաղաքացիական ծառայողների աշխատավարձերը

Երեկ ՀՀ քաղաքացիական ծառայության խորհրդի նախագահ Մանվել Բադալյանը հրավիրել էր հերթական մամլո ասուլիսը՝ ամփոփելու այս ընթացքում քաղաքացիական ծառայության ոլորտում կատարված աշխատանքները: Անցկացվել է քաղծառայության թափուր պաշտոնների զբաղեցման հայտարարված 281 մրցույթներից 248-ը, որոնց մասնակցած քաղաքացիների թիվը անցնում է 1180-ի սահմանը: Նրանցից 547-ը մրցույթների արդյունքում հաղթող է ճանաչվել: 27 կայացած մրցույթներում հաղթողներ չեն ճանաչվել:

Նախորդ տարվա դեկտեմբերից ընթանում է նաեւ քաղաքացիական ծառայողների առաջին վերապատրաստումը: Համապատասխան օրենքի, այս տարի պետք է վերապատրաստվի եւ որակավորվի ողջ քաղաքացիական ծառայողների մեկ երրորդը, այսինքն՝ մոտավորապես 2400 ծառայողներ: Իսկ ընդհանուր առմամբ այսօր Հայաստանում կան մոտ 7400 քաղաքացիական ծառայողներ, որոնք պարբերաբար կորակավորվեն: Արդեն որակավորվել են 182 քաղ. ծառայողներ, որոնցից միայն երեքը չեն համապատասխանել զբաղեցրած պաշտոններին:

Հուլիսի 1-ից ուժի մեջ է մտնելու «Քաղաքացիական ծառայողների վարձատրության մասին» օրենքը, համաձայն որի քաղծառայողների բազային աշխատավարձը կկազմի 20 հազար դրամ, գումարած պաշտոնների ենթախմբերի համար սահմանված գործակիցները: Ըստ այդմ Մանվել Բադալյանը նշեց, որ կրտսեր քաղծառայողների աշխատավարձը կկազմի մոտավորապես 28 հազար դրամ:

Քաղաքացիական ծառայության խորհուրդը համապատասխան մարմիններում անցկացնում է նաեւ իր իրավասություններից բխող ուսումնասիրություններ: Ըստ պրն Բադալյանի մի շարք մարմիններում հայտնաբերվել են կոպիտ խախտումներ: Արձանագրվել են դեպքեր, երբ պաշտոններն զբաղեցվել են սահմանված չափանիշներին ու պահանջներին չբավարարող մարդկանցով՝ կապված կրթության, պետական կառավարման մարմիններում ստաժի, ՀՀ քաղաքացիության եւ այլնի հետ: Փաստորեն անօրինականորեն այդ պաշտոնները զբաղեցնողները պետք է ազատվեն աշխատանքից: Այս գործընթացը շարունակական բնույթ է կրելու եւ կախված չէ քաղաքական գործընթացներից: Այսինքն ազատման դեպքերը որեւէ կերպ չեն կարող կապվել նոր կառավարության ձեւավորման, նոր նախարարների նշանակման հետ:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Էրեբունու համայնքում ծառ կտրելը թույլատրելի է

«Ասել են կտրի, ես էլ կտրում եմ», ասում է ծառ կտրողը...

Մինչ Հայաստանում ծառ ու ծաղկի պահպանմամբ մտահոգ մեր ընթերցողներն արձագանքում են «Կպահպանե՞նք մեր անտառները» նյութին («Ազգ» 5 հունիսի, 2003), ՀՀ բնապահպանության նախարարությանն առաջարկելով Երեւանում եւ մարզերում ստեղծել «Հիշատակի անտառներ»՝ ամեն մի մահացածի անունով տնկելով որոշակի քանակությամբ ծառեր, մայրաքաղաքի Էրեբունու համայնքում ծառ կտրելը շարունակում է մնալ թույլատրելի: Երեկ պահազանց տեսանք, որ համայնքի զինվորական հոսպիտալի պոլիկլինիկայի մուտքի բակում երկու տղամարդ թթենիներ են կտրել տեղի աշխատակցուհու անմիջական մասնակցությամբ ու ցուցումով: Հարցին, թե ինչո՞ւ եք ծառը կտրում, հետեւել է. «Ասել են կտրի, ես էլ կտրում եմ», իսկ թե ով է եղել ասողը, ծառահատը չի պատասխանել: Իսկ որ հրահանգը իրոք ներսից է եղել, ապացուցում է նաեւ այն, որ կտրված ճյուղերը ծառահատները անմիջապես նետել են հոսպիտալի տարածքից ներս: Կատարվածի մասին հեռախոսով տեղեկություն ստանալու մեր փորձերն ապարդյուն էին, քանի որ հոսպիտալի ընդունարանի տված հեռախոսահամարներով ոչինչ չկարողացանք պարզել. կամ պատասխանող չկար, կամ էլ կատարվածից իբր թե անտեղյակ էին: Գլխավոր բժշկի տեղակալն էլ հեռախոսով հայտնեց, թե մուտքի բակի ծառերի համար իրենք պատասխանատու չեն: Իսկ որ ծառի ճյուղերը նետվել են ներսի տարածք, նույնպես տեղյակ չէ:

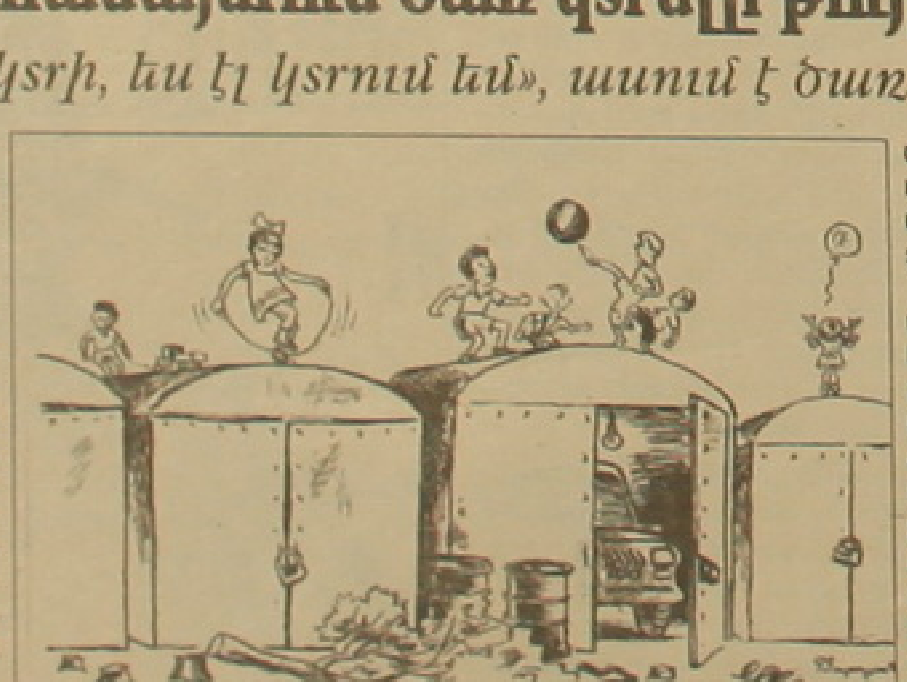

Ծառ հատելու հրաման տվողներին ուզում ենք հիշեցնել, որ մեկ ամիս առաջ ընդունված օրենքի համաձայն, ամեն մի կտրված ծառի համար պահանջվում է վճարել 150 հազար դրամ տուգանք:

Իսկ թե ի՞նչ համարձակությամբ է շրջանցվում օրենքը գոնե Էրեբունու համայնքում, հարցնելու կարիք չկա: Դրա համար, ինչպես մեզանում ընդունված է, անհրաժեշտ է կամ ամուր կապեր ունենալ քաղաքապետի կամ էլ նրան հովանավորող «քաղի տղերքի» հետ: Այս դեպքում բոլոր ցանկությունները հասանելի են՝ ընդհուպ բակերում շինությունների կառուցում՝ ավտոտնակ եւ այլն, մայթեզրերին շինանյութի վաճառք, մի խոսքով, ինչ ուզեք: Թող որ երեխաները բակերում խաղալու տեղ փնտրեն տեղից տեղ վազվզելով կամ էլ ավտոտնակների վրա բարձրանալով, անցորդներն էլ ցեմենտաբարախ լինեն, բնավ կարեւոր չէ: Նրանց մասին հոգացողն ո՞վ է այս համայնքում:

Իսկ եթե ազգագրագետները կամենան վերստին ուսումնասիրել, թե որչափ է փոփոխվել ազգային արժեքների համակարգը Երեւանում, առաջարկում ենք սկսել այս համայնքից, հատկապես կայարանամերձ հրապարակից:

Ռ. Պ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային ցանցը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

Տիղմ ու ցեխի հեղեղ է, զարշահոտության լավա. մրոտում են իրար. ով ում, ինչպես, ինչ «գնով» ասես. վերջացրել իրար, աշխարհի վերջն է... ու հայի վերջը:

Սա արտագաղթ չէ, պարզապես հայերը միմյանցից են փախչում, իրենց տեսակից: Այս հունով եթե շարունակվի, գաղթած տեղերում էլ կուրանան իրար, մի «յան» է մնացել՝ կջնջեն-կպրծնեն:

Պարզապես չգիտեինք, որ ողջ ազգի էլիտար սերուցքը հեռացվել է երկրից եւ մախոյական խավն է մնացել՝ ի դեմս «Չորրորդ իշխանության» եւ Կարեն Միքայելյան ստորագրած անձի նմանների:

Մի խոստովանանք ունեմ, որ երբեք բարձրաձայն չեմ ասել. մենք՝ խորհրդային զավակներս, բավականին անտարբեր եինք սփյուռքից վերադարձած կուսակցությունների

վորել նա իր անունը պատմության ոչ մի ժամանակահատվածում: Թերեւս նրա միակ թերությունն այնքան մաքուր ու դասական լինելու մեջ է (խոստովանենք, սովոր է մեր քիմքը սուր ու գրգռող համեմունքներին), այստեղից էլ ՀՌԱԿ-ին ոչ լիարժեք ընդունվելը ոմանց կողմից: Ահա դրա համար է, թերեւս, Արա Աբրահամյանը ՀՌԱԿ կուսակցության ընտրել, որ ժողովուրդը բարձ-

Այս չարության լավայից ընչահեղձ ենք լինում

Իշխանազավթման եւ ինչքի զավթման այս ի՞նչ մոլուցք է...

Եվ վերջ ի վերջո, այդ ինչքը մարդու արժանավայել ապրելու համա՞ր է, թե՞ կենդանական բնազդների: Այո, ես բնազդային չարություն եմ համարում այսպես ամենքին անխտիր մրոտելը: Թեկուզ եւ նորից Աբրահամյան եղբայրներին ու ՀՌԱԿ-ին անդրադառնալը «Չորրորդ իշխանություն» (6 հունիսի 2003) թերթում: Գիտենք, որ հայոց 5-րդ շարասյան չորրորդ կարգի իշխանություն է եւ չարժե՝ ուշադրություն դարձնել: Բայց ՀՌԱԿ-ՌՀՄ-Արա Աբրահամյանի թեմային՝ արժե:

Նախ դառնանք մեր բազմահալած ՀՌԱԿ-ին, որի շուրջ հինավուրց առակի՝ դանակավորների սուսերով պար է մոլեգնում այս օրերին: Ասուես, մեր հերոսները պարաշրջանի կենտրոնում չէին հայտնվի, եթե այդքան անփույթ ու բարի չլինեին, պարզապես խաղի քաղաքակիրթ կանոնները խանգարեցին նրանց, մինչդեռ պարզվում է՝ իրենք էլ պիտի բոլորին մրոտեին եւ ամենակարեւորը՝ «շորորային...», թեկուզ... հետո ժողովրդի քթից հանելու գնով:

Գիտենք, որ աշխարհը չարի ու բարու, ծաղկի ու փշի, գիտունի ու անգետի, վեհանձն հիդալգոյի ու սանչոպանսաների հակամարտություն է:

Գիտենք նաեւ, որ մարդկային ստոր հակում է իրենց մեջ նորեկին ու լուսավորին չհանդուրժելը, անգամ եթե այդ նորեկը հակված է իրենց համար համակ նվիրում լինելու...

եւ մարդկանց նկատմամբ (ինչքան էլ երգենք ու գովերգենք): Ուշադիր հետեւում էի ՀՌԱԿ-ՌՀՄ համագործակցության զարգացման բոլոր փուլերին: Եվ այդ պահից սկսեցի մեկնել ինձ համար, թե ովքեր են ՀՌԱԿ-ականները: Կոնկրետ ես եւ մեր ողջ 50-ականների սերունդը, երբ կուսակցությունների, ավելի շուտ՝ մեր ժողովրդի պատմության գծով սկսեցինք «լուսավորվել», Սիլվա Կապուտիկյանի «Քարավանների» ղողանջներով եղավ, որով մի ողջ սփյուռքապատման դարաշրջան սկսվեց: Այդ նա էր, որ մեզ սովորեցրեց սիրել մեր տարագիր ու վիրավոր, վաստակող ու նվիրյալ հայրենակցին, որ ապրում է մեր հայրենիքի ամեն մի ցավով ու հոգսով: Այդ նա էր, Կապուտիկյանը, որ շփոթված ու կսկիծով 88-ին ասում էր, թե, պարզվում է, սփյուռքահայ հայրենակցի օգնության հույսին ենք մնացել: Այո, 88-ին, երբ մենք աղետյալ ու փլուզված կանգնած էինք անել, այդ մեր քույրերն ու եղբայրներն էին, որ հայտնվեցին մեր կողքին: Մենք ընդունեցինք նրանց, բայց միայն... օգնության պահին: Իսկ երբ հարցը հասավ երկրի իշխանական համակարգի մոտ գտնվելուն, այդ պահին, ներեցեք խնդրեմ, տեղ չկա: (Ահա թե ինչը պետք է հուզի նորօրյա մեր լրագրողին): Կոնկրետ ինձ համար, սփյուռքի ՌԱԿ-ականը սոլիդ, գործարար, տնտեսվար ու հայրենասեր, բարեգործ ու հայրենասեր հայ է, այս էլ քանի սերունդ: Չի արատավորել նա իր անունը... —

րանա նրա սոլիդ մակարդակին եւ ոչ՝ հակառակը: Իսկ ինչ վերաբերում է ընտրական այդ շուկային, Աբրահամյանները ոչ անգետ էին այնքան, ոչ էլ միամիտ: Այդ շուկայական «տեխնոլոգիան» նրանք էլ կօգտագործեին եւ կրկնակի «էժան կնստեր» (փոքր-ինչ իջնեին իրենց գնահատման «Չորրորդ իշխանության» մակարդակին), նաեւ կհասնեին իրենց ցանկացածին, եթե դա էր նրանց ուզածը: Այնպես որ, սիրելիդ իմ 5-րդ շարասյան «չորրորդ կարգի իշխանություն», եթե այդքան թանկ է ձեզ համար հայրենիքի ճակատագիրը, օգնեք ձեւավորել մեր նորօրյա լրագրողական աշխարհը, ոչ թե այն մղեք էժանագին դեղին մամուլի գիրկը: Ինչպես մեր տեղի ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանն է ասում՝ կույր պետք է լինել, չտեսնելու համար նորօրյա մեր մեծ հայի ծզտումն ու ծրագիրը, այն է՝ Համաշխարհային հայերի միություն ստեղծելը: Եվ հիշենք նաեւ, թե ճոռոմ ճառերն ու գեղեցկախոսությունը մեկ մարդու շնորհ է, գործը՝ մեկ այլ: Դուք պարզապես գործում եք մի ոճով, որ եթե իշխանական բուրգը ձերը չէ, ուրեմն «քլնգել», եթե ձերն է՝ խնայել: Բայց ինչքան:

– Մինչեւ որ եղած հողն էլ գնա ոտքերիս տակից,– կավելացնի հոռետեսը (ոչ ինձ, ոչ քեզ):

Եվ այսպես. սա էկոլոգիական աղետ է՝ չարության լավայից ընչահեղձ ենք լինում:

ԱՍՏՂԻԿ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Հավերժության երթի տասնամյակը

«Եթե կորցնենք Արցախը, կշրջենք մեր ժողովրդի պատմության վերջին էջը»: Մոնթեն գիտեր սա ու չէր կարող հանդուրժել պատմության նմանօրինակ ընթացքը: Մոնթեն զինվորագրվեց, կռվեց, հաղթեց ու անմահացավ... Ու այսօր՝ նրա հավերժության երթի տասնամյակին, ապրողներիս ոգեկոչելու, Մոնթեին ու նրա գործը ներկայացնելու համար միջոցառում էր կազմակերպել Երեւանի պետական համալսարանի արհմիությունը: Միջոցառման ամբողջ ընթացքում զգացվում էր Մոնթեի ամենահրական ներկայությունը:

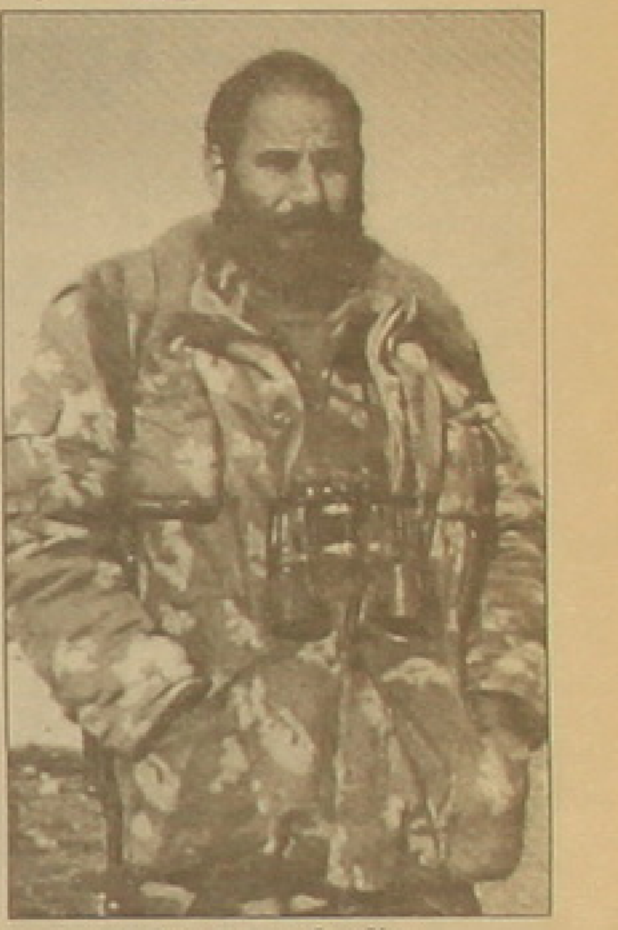

Միջոցառումը բացեց խորեն Պալյանի «Տոհմիկ» երգչախումբը: Այնուհետեւ Մոնթեի անցած ուղին ցուցադրվեց սլայդների միջոցով: Խոսեց Մոնթեի եղբայրը՝ Մարգար Մելքոնյանը: Նրա խոսքերով. «Մոնթեն շատ կսիրեր իր ազգը եւ չէր ատեր ազերիներուն»: ՀՀ պաշտպանության նախարարի խորհրդական Մովսես Հակոբյանը խոսեց Մոնթեի մարդկային գծերից: «Մի անգամ, երբ թշնամու գերուն արյուն էր պետք, Մոնթեն, չնայելով ընկերների զարմացած հայացքին, իր սեփական արյունն է տալիս»: Մոնթեի մասին խոսեցին կինը՝ Սեդան, գեներալ-մայոր Հմայակ Հարոյանը, ընկեր Ալեք Ենիգոմշյանը, այլք:

Միջոցառման գեղարվեստական մասում ելույթ ունեցան Վլ. Աբաջյանը, Դանիել Երաժիշտը, ԵՊՀ եւ կոնսերվատորիայի ուսանողներ:

Մոնթեն ասում էր. «Արցախն իմ առաջին պայքարը չէ, եւ վստահ եմ, որ վերջինը չի լինելու»: Այո՛, Մոնթեն եւ նրա նմանները դեռ նոր հաղթանակներ պիտի կերտեն եւ իրականություն պիտի դարձնեն ազատ, անկախ ու միացյալ Հայաստանի երազը:

ԵՊՀ ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Զգուշացեք նաեւ օձերից

Օդերեւութաբանների կանխատեսումներով այս տարի սպասվում է բավականին շոգ ամառ: Շոգի սաստկացմանը զուգահեռ շատանում են թունավորումները զանազան սննդամթերքներից (սունկ, ձուկ, մսամթերք), թունավորումներ լինում են նաեւ դժբախտ պատահարներից՝ թունավոր միջատների ու սողունների խայթոցներից: Գյուղական վայրերում, ծործորներում, դրանց կից հողամասերում հատկապես հարկավոր է զգույշ լինել եւ կիրառել պաշտպանական միջոցներ՝ առաջին օգնության անհրաժեշտ իմացությամբ:

Երկու օր առաջ Հրազդանի կիրճին հարող հատվածներից մեկում դժբախտ պատահարի հետեւանքով մահացել է մի քաղաքացի, երբ փորձել է բահի հարվածով սատկեցնել դեպի գետը սողացող օձին՝ ենթարկվելով սողունի խայթոցին: Մարդը սխալմամբ ամրակապել է դաստակը, սակայն ապարդյուն (արյան շրջանառությունը կասեցնելու համար հարկավոր էր կապել թեւի վերին մասը): Ձորն ի վեր որոշ հասված բարձրանալուց հետո ուժահար ընկել է: Վրա հասած մարդիկ ցույց են տվել առաջին օգնություն, սակայն ուշացումով տեղափոխել հիվանդանոց: Հակաթունային ներարկումը, ցավոք, ազդեցություն չի թողել, եւ հիվանդի կյանքը փրկել չի հաջողվել: Իսկ երբեմն պատահում են դեպքեր, երբ հիվանդանոցներում հակաթույն չի լինում: Նման դեպքերը հուշում են, որ անհրաժեշտություն է դառնում ազգաբնակչության իրազեկումն առաջին օգնության մեթոդների մասին, այս առիթով հրավիրելով առողջապահության մարմինների ուշադրությունը:

Մ. Ք.

Թմրամոլության եւ թմրանյութերի ապօրինի շրջանառության խնդիրն անհանգստացնող է

ՄԱԿ-ի թմրամիջոցների եւ հանցագործությունների կանխման գրասենյակի Արեւելյան Ասիայի եւ ԱՊՀ երկրների իրավական օժանդակության ծրագրի շրջանակներում երեկվանից «Արմենիա» հյուրանոցում մեկնարկել է սեմինար «Թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության հետ կապված գործերի նախաքննության եւ դատական քննության առանձնահատկությունները» թեմայով: Սեմինարի կազմակերպիչները նման հանդիպում անցկացրել են նաեւ Վրաստանում եւ Ադրբեջանում:

Հաշվի առնելով, որ թմրամոլությունն ու թմրանյութերի ապօրինի վաճառքն այսօր աշխարհում ամենատարածված հանցատեսակներից է, չի ճանաչում սահման եւ ազգություն, ֆինանսական եւ ռազմական գործերով վճռաբեկ դատարանի նախագահ Միեր Խաչատրյանը նշում է, որ տարբեր երկրների օրենսդրությունները ինտեգրման կարիք ունեն: Մարդկության համար ընդհանրական այս խնդրում անհրաժեշտ է պետությունների համագործակցություն:

ՄԱԿ-ի թմրանյութերի եւ հանցավորության վարչության ներկայացուցիչ Օլգա Զորովան գտնում է, որ ՀՀ օրենսդրությունն այս խնդրում կատարելագործման եւ ՄԱԿ-ի կոնվենցիաներին համապատասխանեցման կարիք ունի: Օլգա Զորովան սեմինարի մասնակիցներին ներկայացրեց նաեւ թմրանյութերի օգտագործման եւ շրջանառության որոշ փաստեր: Ըստ բանախոսի, իրավիճակը մեր տարածաշրջանում անհանգստացնող է: Եթե նախկինում (10-15 տարի առաջ) բռնագրավվող թմրանյութերը հաշիշ ու մարիխուանա էին, այժմ շատ են ներմուծում հերոին: Փոխվել է նաեւ թմրամոլների հետ կապված իրավիճակը, նախկինում հաշիշ եւ մարիխուանա օգտագործողների 90 տոկոսից ավելին անցել է հերոինի:

Տպավորիչ են հատկապես թմրանյութերի առգրավման ծավալները՝ Տաջիկստանում. 2001 թվականին շուրջ 4 տոննա, 2002-ին՝ 3 տոննա: Հաշվի առնելով, որ հայտնաբերվում է շրջանառվող թմրանյութերի 10 տոկոսը միայն, իրական պատկերը պարզ է դառնում: Իսկ թմրամոլների ընդհանուր թիվն ամբողջ աշխարհում մոտ 200 միլիոն մարդ է:

Սեմինարի կազմակերպիչները կարեւորելով դատավորների, իրավապահ մարմինների ներկայացուցիչների դերը թմրամոլության եւ թմրանյութերի վաճառքի դեմ, պայքարի գործում նպատակ են ունեցել տրամադրել նրանց անհրաժեշտ տեղեկություն: Սեմինարին մասնակցում էին նաեւ Լատվիայի գլխավոր դատախազության եւ Ղրղզստանի գերագույն դատարանի ներկայացուցիչները:

Մ. Հ.

Հ. Գ. Սեմինարի աշխատանքային լեզուն միայն հայերենը չէր, սակայն կազմակերպիչները, հրավիրելով նաեւ լրագրողների, թարգմանությունն ապահովել էին միայն մասնակիցների համար: Այդ պատճառով հայցում ենք ընթերցողի ներողամտությունը ՄԱԿ-ի եւ այլ միջազգային կազմակերպությունների ներկայացուցիչների ելույթները չներկայացնելու համար:

ԵԱՀԿ նոր առաքելություն Հայաստանում

2-3 շաբաթ անց առաջին անգամ Երեւան կժամանի ԵԱՀԿ ոստիկանական հարցերով պատասխանատու, ավագ խորհրդական Ռիչարդ Մոքը: Բարձրաստիճան պաշտոնյայի այցը ճանաչողական է լինելու՝ հետագայում Հայաստանի հետ երկարաժամկետ համագործակցության ծրագրեր կազմելու համար: Նախատեսվում է, որ Ռիչարդ Մոքը կհանդիպի Հայաստանի անվտանգության, ոստիկանական ծառայությունների պաշտոնյաների հետ:

Մեթյու Գուդշայնը ԵԱՀԿ երեւանյան գրասենյակի ռազմական եւ անվտանգության հարցերով զբաղվող ոլորտի պատասխանատուն է, ծագումով կիսաամերիկացի, կիսաֆրանսիացի: Չնայած երիտասարդ տարիքին, միջազգային կոնֆլիկտների կարգավորման մասնագիտացմամբ մագիստրոսի գիտական աստիճան ունի: Երեւան է եկել ԵԱՀԿ երեւանյան գրասենյակի հրավերով, երբ 1 տարի առաջ այստեղ ստեղծվեց նոր կառույցը: Հայաստանում ԵԱՀԿ այս նոր առաքելության հիմնումը դարձյալ կապվում է ահաբեկչական հնարավոր վտանգների հետ: Նրա խոսքերով, ԵԱՀԿ ավագ խորհրդականի այցը շատ կարեւոր նշանակություն կունենա այս համակարգի գործընթացներն ակտիվացնելու առումով: Առայժմ իրենք հասցրել են շատ լավ հարաբերություններ հաստատել տեղական կառույցների հետ եւ իրականացնել միայն տեսական բնույթի 1-2 միջոցառում:

Անցած տարի հունիսին կայացավ ռազմաքաղաքական ոլորտի աշխատողների, այսպես ասած, վարքի կանոնակարգի խնդիրներին նվիրված աշխատանքային հանդիպում, որը կազմակերպել էին ԵԱՀԿ քարտուղարությունը եւ ՀՀ արտգործնախարարությունը: Եվս մեկ միջոցառում նվիրվել է հակաահաբեկչական պայքարին եւ փաստաթղթերի կեղծման իրողությանը: Ներգրավվել են նաեւ ոստիկանական սահմանապահ ծառայությունների պաշտոնյաները, որոնց միջազգային փորձագետները ներկայացրել են նաեւ փաստաթղթային, կոնկրետ դեպքում՝ անձնագրերի, վիզաների կեղծումների դեպքում իրենց գործունեության սկզբունքներն ու փորձը: Այս երեւույթը, ըստ Մեթյու Գուդշայնի, տարածված հանցատեսակ է հատկապես Հարավային Ամերիկայի եւ Արեւմտյան Եվրոպայի երկրներում: Այս առումով Հայաստանը եւս ռիսկի գոտում է: Կոնկրետ հանրապետությունում անձնագրային կեղծումները որեւէ ցուցանիշ չեն կազմում, բայց Հայաստանը տարանցիկ երկիր է, եւ ենթակա ահաբեկիչների՝ այս բնույթի հնարավոր գեղծարարություններին: Միջոցառման ընթացքում ներկայացվել են կեղծված անձնագրերի օրինակներ, որոնք փորձել են օգտագործել Հայաստանի տարածքով այլ երկիր անցնելու համար: Ընդհանրապես, որքան էլ աշխարհի երկրները շարունակաբար փորձում են կատարելագործել վիզաների ու անձնագրերի տեխնիկական պաշտպանվածությունը, գեղծարարները, միեւնույն է, հնարը գտնում են: Հիմնականում դա տեղի է ունենում միջազգային կազմակերպված ցանցերի՝ հատկապես աշխարհում հզոր ցանց ստեղծած մարդկանց ապօրինի փոխադրումներով ու առեւտրով զբաղվող թրաֆիկինգային կառույցների միջոցով: Գաղտնիք չէ, որ անձնագրային տվյալներ կեղծում են նաեւ հենց Հայաստանում, հատկապես Եվրոպա եւ ԱՄՆ ընկնելու նպատակով: Մեթյու Գուդշայնը, սակայն, որեւէ այսօրինակ փաստի տեղյակ չէր, թեեւ ԵԱՀԿ նորաստեղծ կառույցը համագործակցում է նաեւ Հայաստանում գործող դեսպանատների հետ:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ՂԱՐՈՒՓՈՍԻՑ

Կառավարության կազմը հայտնի է

Թվում էր, թե ՂԱԺՈ-ի ընտրություններից հետո Ղարուփոսում ամեն ինչ կխաղաղվեր, եւ մենք՝ ղարուփոսցիներս, հանգիստ կսպասեինք կառավարության կազմի ներկայացմանը: Բայց այդպես չէ: Ինչպես վկայում է «Ղարուփոս» թերթը, արտաքուստ ստեղծվել է մի կացություն, երբ թվում է, թե ամեն ինչ պարզ է՝ հայտնի է յուրաքանչյուր կուսակցության ստացած մանդատների ճշգրիտ թիվը, եւ մնում է միայն տարրական թվաբանության հիման վրա համապատասխան որոշումներ կայացնել: Բայց իրականում ամեն ինչ այնպես է խառնվել, որ անգամ բարձրագույն մաթեմատիկայի բանաձեւերով հաշվարկներ անելն էլ արդյունք չի տալիս:

Այս եւ ողջ Ղարուփոսի ընդհանուր վիճակը նկարագրելով՝ «Ղարուփոս աշխարհ» թերթի ամենահասուն թղթակից Քավոր Գուգոն անչափ խելոք բան է գրում. «Մենք կողմ չենք, որ մեզանում ընտրությունների ընթացքում տեղ գտած ծեւախեղումները թմբկահարվեն աշխարհով մեկ, հատուկ բանագնացների եւ նամակ-բողոքների տեսքով հղվեն միջազգային կազմակերպություններին, թե՝ տեսեք, ինչ վատն ենք մենք: Սակայն դա չի նշանակում, որ մենք պիտի ապրենք միայն այն մտահոգությամբ, թե մեր մասին ինչ է մտածում հարեւանը կամ օտարը»: Ասված վկա՝ լավ է ասում, թեեւ բարդ է խոսում:

Բայց այս ամենը Ղարուփոսում երկրորդական նշանակություն ունի, որովհետեւ անհամբեր սպասում ենք կառավարության ձեւավորմանը: Իսկ ինչպես պարզվեց, երեկ գիշեր, ժամը 32-ն անց 78 րոպեին կառավարության վերջնական կազմը հաստատվեց: Ինչպես մեզ տեղեկացրեց ամենավստահելի աղբյուրը, վարչապետը մնաց նույնը՝ Պոնչո Անդոն, որը որոշել է գերազանցել Սգումբո Բագրաս Գումբոյի համաշխարհային ռեկորդը, որը Ղարուփոսում վարչապետել է 5 տարի, 2 ամիս, 18 օր, 20 ժամ: Ղարուփոսի ուժային նախարարությունների փոփոխություն էլ չի կատարվել: Այդպես է որոշել Ինքը:

Ստեղծվել են հարկային եւ մաքսային նախարարություններ, նախարարներ են նշանակվել համապատասխանաբար Մարկը եւ Մաքսը: Մեր Ղարուփոսի տնտեսությունը եւ առեւտուրը շարունակելու է ղեկավարել բոյովբուսով Ճիշտը, որովհետեւ նրանից լավ ոչ ոք չի կարող առեւտուր անել «Ինչ ուզեք՝ տամ» ծրագրի շրջանակներում:

Ստեղծվել է ջրային 4 նախարարություն՝ գյուղական ջրերի, քաղաքային

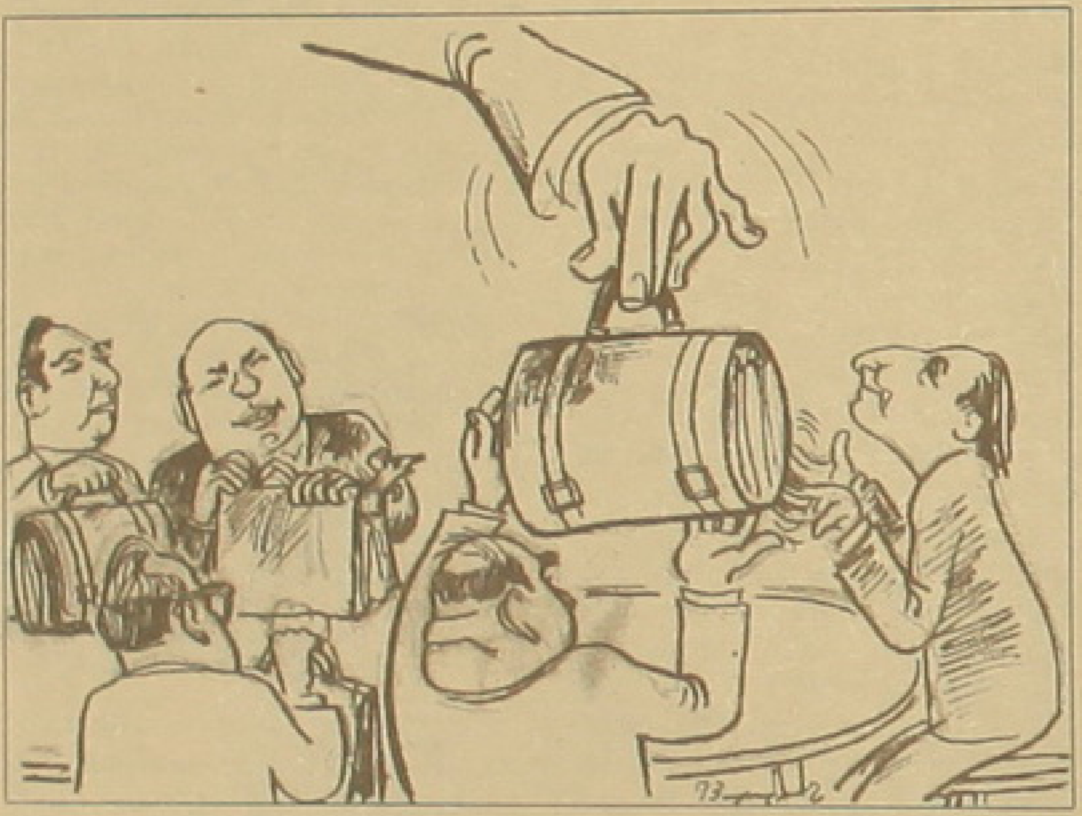

ջրերի, խմելու ջրերի եւ բոստան ջրելու ջրերի: Թող լինի, ինչ կա որ: Ճիշտ է՝ ջուր չունենք, բայց հո ջրաչափեր ունենք: Չորս նախարարություններն էլ գլխավորելու են Նախասակ Գագոն կամ նրա մարդիկ: Չունենք նաեւ գյուղատնտեսություն, բայց գյուղատնտեսության նախարար պիտի ունենանք, որովհետեւ աշխարհիս բոլոր փոսերն ունեն: Այս պայուսակը տրվել է Դրբոյին: Մոժոժը դարձել է սոցիալական ապահովության նախարար: Գիտության, կրթության նախարարությունը վերացվել է: Դա մեզ պետք չէ, վերջ: Էնքան գիտնական ու կրթության տեր մարդ ունենք, որ լիուլի հերիք է 1000 տարվա համար: Չգիտես ինչու, Ղարուփոսում բոլորը խոսում էին հատկապես մշակույթի նախարարի մասին եւ այս պաշտոնում մի անաչառ մարդ էին ուզում տեսնել: Ավելի շատ խոսվում էր Ալվարդ Բարդուղիմեոսովնայի թեկնածության մասին: Սակայն պարզվեց, որ մշակույթի նախարարն այլեւս դաշնակահար չի լինելու: Թերեւս հաստատվի ջութակահար Սարաջի կամ դհոլչի Սերգոյի թեկնածությունը:

Ֆինանսների նախարարը եւս մնացել է: Է, ո՞վ կգա անֆինանս նախարարություն գլխավորելու: Նկատի ունենալով պահանջարկի աճը, կրկին «կառուցվածքային փոփոխություններ» են տեղի ունեցել:

Մինչեւ վերջին ժամն անչափ դաժան պայքար էր գնում կապի եւ տրանսպորտի նախարարի պաշտոնի համար: Իհարկե, բոլորն էլ կարծում էին, որ Մանուկը կմնա, բայց վերջին պահին պարզ տրամաբանությամբ նա դուրս մնաց: Տրանսպորտ չունենք, չէ՞: Եղած տրանսպորտն էլ Գալուստ Պապայի երթուղային տաքսիներն են: Իսկ կա՞պը, կասեք դուք: Կապն ի՞նչ կապ ունի Ղարուփոսի հետ: Էն ա, մոտոռուլիդներն էկել, կապը կապել են: Իրենք իրենցից նախարար են ընտրել՝ Մուտղուլիսին: Ուրեմն Մանուկը դուրս է մնում:

Փակվել է պետական գույքի կառավարման նախարարությունը, որովհետեւ պետական գույք չունենք: Պարտքի դիմաց տվեցինք, պրծավ:

Ըստ նոր ծրագրի, զգալի փոփոխություններ են կատարվել բոլոր նախարարությունների աշխատակազմերում: Այսուհետեւ Ղարուփոսի նախարարությունները պետք է ունենան. ա) մեկ նախարար, բ) նախարարի օգնական-սրճեփ, գ) նախարարի օգնական-մամլո քարտուղար: Այսքան բան: Ղարուփոսը փող չունի ավելորդ ուտող բերաններ պահելու: Դուրս մնացածները թող գնան ՂԱԺՈ-ի անդամ դառնան կամ զբաղվեն անօրինական գողությամբ:

Սակայն, փառք Աստծո, Ղարուփոսում ստեղծվել են բոլորովին նոր նախարարություններ:

Դրանցից ամենակարեւորը կաշառակերության դեմ պայքարի նախարարությունն է, որն ունի 520 աշխատող: Բացի նախարարից եւ իր 6 տեղակալներից, այստեղ գործելու են. ա) նախարարների կերած կաշառքների դեմ պայքարի բաժին, բ) դեսպանների բաժին, գ) դատավորների բաժին:

Ստեղծվել է նաեւ տեղեկատվության նախարարություն երկու հիմնական բաժիններով՝ ա) գովերգողների եւ բ) մրոտողների: Երկուսն էլ օգտվում են դրսից եկած վարկերից, դրամաշնորհներից եւ մենաշնորհներից:

Ինչպես հավաստեց այս տեղեկությունները հաղորդող հավաստի աղբյուրը՝ մեկ-երկու օրից կառավարության կազմը կհաստատվի եւ կներկայացվի Ղարուփոսի ժողովրդին:

Հաղորդագրությունը Ղարուփոսից ստացավ եւ հրապարակեց

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՍՅԱՆ

Եթե արտահայտած միտքը ընդդիմախոսներ չունի, ուրեմն իմաստ չի պարունակում

Ազգային ժողովի պատգամավորների ընտրության վերլուծություն սահմանադրական, քաղաքական, տնտեսական եւ բարոյական տեսանկյուններից

Ընտրությունը երկու եւ ավելի անձերից, իրերից եւ երեւույթներից մեկին գերադասելն է: Այն կարող է իրականացվել սեփական նախաձեռնությամբ կամ պարտադրված: Քաղաքականության մեջ որակվում են որպես ազատ ընտրություններ եւ ընտրակեղծիքներ:

Քաղաքականության մեջ գործող բարոյական նորմերը տարբերվում են սովորական պատկերացումներից: Օրինակ, այստեղ թուքն անձրեւի տեսք ունի: Բայց եւ այնպես այդ նորմերն էլ իրենց սահմանն ունեն: Ըստ իս, այս ընտրությունների ժամանակ այդ սահմաններն էլ են գերազանցվել:

Փորձենք անցած ընտրություններին կոնկրետ գնահատականներ տալ:

Ըստ գործող սահմանադրության, յուրաքանչյուր ընտրող ունի մեկ ձայնի իրավունք: Հետեւաբար, եթե որեւէ մեկը երկու քվեաթերթիկ է լրացնում, ապա դա սահմանադրության խախտում է: Այդ դեպքում ի՞նչ գնահատական տալ զանգվածաբար քվեաթերթիկներ լցնելուն, այն մարդկանց, ովքեր իրենց բազմաձայնության իրավունք են վերապահել: Ի՞նչ տարբերություն օրենքի քրեական ու նման խախտումների միջեւ: Ըստ իս, սա ավելի մեծ օրինախախտում է, քանի որ դրա հետեւանքով տուժում է ողջ հասարակարգը: Այնպես որ լցնողը, դրան հրահրողը եւ չխանգարողները պակաս հանցագործներ չեն, եւ նրանք գիտակցում են: Ապացույցն այդ պահին նրանց զգացած սրտի զարկերն են: Այս հանցագործությանը գնահատական տալու համար գոյություն ունի Սահմանադրական դատարան, որը զլանում է ճիշտ գնահատականներ տալ, հետեւաբար ինքն էլ է խախտում Սահմանադրությունը:

Քաղաքական առումով ընտրությունները նպատակ ունեն ժողովրդի հավաքական կամքը բացահայտելու: Բնական է, որ ժողովուրդը ժողովրդավարություն է ուզում: Այդ դեպքում ինչո՞ւ հաղթեցին տոտալիտարները: Նշանակում է, որ ընտրություններ ըստ էության չեն եղել: Այսինքն, ի սկզբանե ժողովրդավարություն չի եղել: ՀՌԱԿ-ը պայքարում էր, որ այս մեկը գոնե մի քիչ ընտրության նմանվեր: Եվ եթե կուսակցությունն ավելի սուր պայքար չէր մղում, ապա դա նրանից է, որ առճակատման դեպքում վտանգի տակ կդրվեն թե՝ Հայաստանի միջազգային հեղինակությունը, թե՝ մեր հասարակության միասնականությունը: Այսօրվա տարանջատման մեղավորներին փնտրելիս վերհիշենք վերը ասվածները:

Քաղաքական առումով ընտրությունները հակաժողովրդական էին: Պետական կառավարման, տնտեսական փոխհարաբերությունների, սեփականության տնօրինման, հարկահավաքման եւ պետական բյուջեի տնօրինման մենաշնորհը կմնա մի խումբ մարդկանց մենաշնորհը: Ժողովուրդն այս հարցերում գործ չունի:

Տնտեսական առումով աճ է սպասվում, քանի որ իշխանական ուժը մնում է նույնը: Միայն թե ինչո՞ւ պետական արտաքին պարտքը չի նվազում: Անկասկած, ազգային եկամուտը շատացել է: Ինչի՞ հաշվին: Հարկահավաքման հայկական տարբերակի դերն այս հարցում քիչ դեր չի խաղում: Մեզ մոտ առկա են աշխարհում գոյություն ունեցող հարկերի (լեգալ եւ անլեգալ) բոլոր ձեւերը, ամենաբարձր դրույքաչափերով: Այդ հարկահավաքման օրենքները հաստատել է մեր հարգարժան Ազգային ժողովը: Կանխավճարների ինստիտուտը կարող է լավ խորհրդատվության նյութ լինել ռեպրեսիայի ուղին բռնած ցանկացած պետության համար: Հայտնում են, որ իբր գերավճարները վերադարձվում են (վարկը տալիս են տոկոսով, իսկ գերավճարը վերցնում անտոկոս, եթե, իհարկե, վերադարձնում են): Միամիտներին խորհուրդ կտայի ներկա գտնվել հարկահավաքների կողմից բալանսներ ընդունելիս: Եթե հավելավճար ունես, բալանսդ չեն ընդունում: Ստիպված կեղծում են ի վնաս գործարարի, ներկայացվում տնտեսության աննախադեպ աճ: Հավաստիացնում եմ, որ միջին խավի համար այդ հաշվեվճարները գերազանցում են իրական եկամուտները, որը ներառում է նաեւ ստվերային եկամուտները: Հարկահավաքման կարգախոսն է «Հավելավճար, ու ինչ ուզում ես արա»: Հիմնավորում եմ, որ դիպուկ ասած դա «նալոգ» է ստվերային աշխատանքի թույլտվության համար:

Մխիթարական կարող է համարվել, որ այդ գումարները գնում են պետական բյուջե: Դա մխիթարություն չէ, այլ միամտություն, սա պետական բյուջե չէ, այլ պետական այրերի բյուջե: Ո՞վ է հաշվել պետական ծախսերը:

Առավել անընդունելի է, երբ այս ծախսերը թաքցնելու համար շահարկում են երկրի անվտանգությունը, ասես մյուս քաղաքական ուժերի նպատակը հայկական բանակը թուլացնելն է: Մինչդեռ այս ընտրությունների ժամանակ վկա եղանք, թե ինչպես օգտագործեցին այդ բանակը, եւ թե ինչպես մեր զավակներին մեր դեմ հանեցին:

Այսպիսով, տնտեսական տեսակետից այս ընտրությունները նշանակում են ազգային եկամտի հետագա աճ ի հաշիվ հարկահավաքման գործում հայի պրպտուն մտքի ներդրման: Ամենաանհավանական պատրվակներով պետական ծախսերը կշատանան, կավելանա երկրի արտաքին պարտքը:

Բարոյական տեսակետից ընտրությունների վերլուծությունը բարդ խնդիր է: Ընտրությունները իրականացվել են ընտրակաշառքների ձեւով: Լավատեսորեն ենթադրենք, որ 1 տոկոս դեպքերում: Ստացվում է, որ 10 հազար մարդ քրեական հանցագործներ են՝ կաշառակերներ: Կաշառք տալն էլ է հանցագործություն: Քանի որ այս քանակով խմբակային, զանգվածային հանցագործությունն իրավաբանական տեսակետից չի կարող որակվել որպես քրեապես հետապնդվող, հետեւաբար «ընտրակաշառք» ձեւակերպումը սխալ է: Ավելի լավ է այս երեւույթը որակենք որպես «ընտրակաշառք»: Չէ՞ որ մարդիկ վաճառել են ազատ ընտրելու իրենց սահմանադրական իրավունքը: Մենք չենք զարմանում, որովհետեւ Հայաստանում վաճառվում է ամեն ինչ: Այս պարագայում վաճառքի է հանվել մարդու միտքը, հոգին: Այս կարգի առեւտուրը կարելի է նույնացնել հնագույն մասնագիտության՝ մարմնավաճառների «բիզնեսին»: Ավելին, հոգին ավելի բարձր է գնահատվում, ցավոք, ոչ բոլոր ընտրողների համար: Ըստ իս, երկուսն էլ արհամարհանքի են արժանի եւ ինքնասիրության մասին խոսելու իրավունք չունեն:

Հարցնում եմ մեկին՝ գնացե՞լ ես ընտրելու: «Բա ո՞նց, փողը տվել ա, ամոթ չի՞ չգնամ»: Արժանապատվության փայլատակման հայկական տարբերակ: Ընտրություններին գնացել են նաեւ այլ շարժառիթներով՝ քչերը կուսակցական-քաղաքական համոզմունքներով, մի մասն իր ծանոթին կամ բարեկամին ընտրելու համար, մյուսն իր գործատիրոջ ահից: Բարոյական տեսակետից այս խմբերին դիտողություն անելը ճիշտ չէ:

Դատողությունների շարքը կարելի է անվերջ երկարացնել, բայց ո՞ւմ համար, ո՞վ է կարդացողը: Կարելի է հուսալ, որ լսարան կգտնեմ այն մարդկանց մեջ, ովքեր ընտրություններին չեն գնացել, նրանց այն մասում, ովքեր այնքան գիտակից են, որ ազատականությունը եւ ժողովրդավարությունը գերադասում են ստամոքսի փիլիսոփայությունից, նրանց, ովքեր ժողովրդավարական ուժերի պառակտվածության պատճառով չկարողացան կողմնորոշվել: Սա չի նշանակում, որ հակադրվում եմ հասարակության մյուս մասին: Պարզապես ուզում եմ հիշեցնել, որ ժողովրդավարության առաջատար ուժը նրա գիտակից մասն է:

Հայրենասիրությունը, ազատականությունը եւ ժողովրդավարությունը միայն ՀՌԱԿ-ի կողմից չէ, որ որդեգրված են:

Մեկ միլիոնից ավելի հայեր, արդյոք չե՞նք սխալվել, որ ընտրություններին չգնացինք, չարհամարհեցի՞նք արդյոք մեր հոգեւոր եւ, ինչու չէ, նաեւ նյութական կարիքները բավարարելու հնարավորությունը: Մեղադրելու իրավունք ունի միայն Աստված, եւ ամեն մարդ միայն ինքն իրեն:

Խնդրում եմ ինքներդ գնահատեք մեր արածը, ավելի ճիշտ՝ չարածը:

ՆԻԿՈԼԱՅ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ
Նյարդավիրաբույժ

ԱԶԳ

Միջազգային

Պայքար ահաբեկիչների դե՞մ, թե՞ ամերիկյան ազատությունների սահմանափակում

«Նյու Յորք թայմս» թերթի մայիսի 21-ի համարն ընդարձակ հոդվածներով տեղեկացնում է, որ Միացյալ Նահանգների արդարադատության դեպարտամենտը (նախարարությունը) օգտագործելով օրենքի կիրառման նոր լծակներ ու լսելու սարքեր, հարյուրավոր հաստատություններ, մզկիթներ, եկեղեցիներ ու գրադարաններ է մուտք գործում՝ հետախուզելու նպատակով: Հատկապես ուժեղացել է հսկողությունը Նյու Յորքում, Սան Ֆրանցիսկոյում (Գոլդն Գեյթ կամրջի շրջանում), Բոստոնում, որրերով ցանկանում ենք ցույց տալ, որ ամեն ինչ խիստ հաշվարկված ձեւով է կատարվում, եւ եթե ձեռնարկում ենք մի բան, ուրեմն դրա համար լուրջ հիմքեր ունենք», բացատրում է արդարադատության դեպարտամենտի աշխատակիցներից Բարբարա Կոմստոքը:

1970-ական թվականներին հանրային բողոքների ճնշման տակ լուրջ սահմանափակումներ էին դրված Հետախուզության դաշնային բյուրոյի եւ Կենտրոնական հետախուզության վարչության գործողություններին ուղղելու տեղեկատու տվյալների համակարգի անունը՝ «Ամբողջական տեղեկատվության իրազեկությունը» դարձնելով «Ահաբեկչական տեղեկատվության իրազեկություն», որը համապատասխանում է անհատի իրավունքների պաշտպանության դաշնային օրենքներին:

«Նախկին անունն այն տպավորությունն էր ստեղծում, թե մենք գործ ենք բացում ԱՄՆ-ում ապրող յուրաքանչյուր քաղաքացու վերաբերյալ», բացատրել են նրանք:

Բայց անվան փոփոխությունը

տեղ ազգային զգոնության աստիճանը դեղինից բարձրացվել է ռիսկի բարձրագույն աստիճանին նախորդող նարնջագույնի:

Իրենց տրված լիազորությունների ցայտուն օրինակ է, որ, ըստ թվային տվյալների, օրինապաշտպան այդ բարձրագույն հաստատության աշխատակիցներն այժմ զբաղված են 4.500 գործ ուսումնասիրելով՝ պարզելու համար, թե դատական կամ քրեական գործ պետք է հարուցել, թե ոչ: Նման գործողություններն արգելված էին մինչեւ 2001 թվի սեպտեմբերի 11-ի իրադարձությունները:

Այս առթիվ 60 եւ 102 էջանոց զեկուցագրեր են ուղարկվել օրենսդիր մարմնի ներկայացուցիչներին, երբ վերջիններս նշել են, թե իրենք պատշաճ տեղեկացված չեն հակաահաբեկչական միջոցառումներին: Զեկուցագրերում բազմաթիվ տվյալներ առաջին անգամ են բացահայտվում: Դրանցից է, օրինակ, մարդկանց սոսկ որպես վկաների ձերբակալելն ու ազատազրկելը մեկից մինչեւ երեք ամիս ժամկետով, առանց լուրջ մեղադրական պատճառաբանությունների:

«Մեր ծավալած հակաահաբեկչական միջոցառումների մասին այնքան սխալ տեղեկություններ են տարածված, որ մենք այդ զեկուցագրի վրա, բայց սեպտեմբերյան իրադարձություններից հետո այդ սահմանափակումները մեծ մասամբ վերացվել են գլխավոր դատախազ Ջոն Աշկրոֆթի կարգադրությամբ: Նրանց առավել լայն լիազորություններ են տրվել Մարոկկոյի եւ Սաուդյան Արաբիայի ահաբեկչական գործողություններից հետո:

Ահաբեկչության դեմ ուժեղագույն պայքար մղելու անհրաժեշտությանը համաձայն լինելով հանդերձ, հանրապետականներն ու դեմոկրատները հավասարապես մտահոգված են սովորական ամերիկացիների քաղաքացիական ազատությունների սահմանափակման առիթով: «Մենք չպետք է աչքաթող անենք այդ հանգամանքը», ասել է Օհայոյից հանրապետական Սթիվ Չեբոթը: «Հուսով եմ, արդարադատության դեպարտամենտն այսուհետեւ մեր հարցումներին առավել ամբողջական պատասխան կտա: «Չենք կարող ասել» կամ «ձեզ չի վերաբերում», նման պատասխանները բավարար չեն կարող նկատվել», ավելացրել է Նյու Յորքից դեմոկրատ Ջերալդ Նադլերը:

Արձագանքելով նման մտահոգություններին, Պենտագոնի պաշտոնական այրերը, ըստ թերթի հաղորդումների, փոխել են ահաբեկիչների դեռեւս շատերին չի բավարարում այն առումով, որ նորագույն տեխնոլոգիաների օգտագործումն այդ հաստատություններին ցանկացած սահման անցնելու հնարավորություն է տալիս: Նրանք կարող են օգտագործել մարդկանց բժշկական, ֆինանսական, ճանապարհորդական, բանկային, եւ առօրյա կենցաղային տվյալները եւ ուսումնասիրել անհատի դեմքի կենսաչափական մանրամասնություններից մինչեւ քայլվածքի առանձնահատկությունները:

«Անհատի առանձին իրավունքները պաշտպանող մեր օրենքները բավական թերի են զարգացած տեխնոլոգիաների արդի մակարդակի համեմատ», նշել է Վիսկոնսինից դեմոկրատ սենատոր Ռասել Ֆինգոլդը: «Վարչակարգը պետք է դադարեցնի պաշտպանության եւ ներքին անվտանգության դեպարտամենտին առընթեր գործող ահաբեկչական տեղեկատվության իրազեկության գործունեությունը՝ մինչեւ Կոնգրեսը համապատասխան որոշում ընդունի, որը կպաշտպանի ինչպես ամբողջ երկրի, այնպես էլ առանձին անհատների ազատություններն ու անվտանգությունը», ավելացրել է նա:

Ո՞վ է Քաղրի Էջվեթ Թեզջանը

Սկիզբը էջ 1

Հիշեցնենք, որ 2001 թ. ամռանը ձեւավորված եւ ցայսօր կենդանության նշաններ ցույց տվող «Թուրք-հայկական հաշտեցման հանձնաժողովի» աշխատանքներում առաջնային դեր էր հատկացվել ԱՀՀ-ին՝ Պետքարտուղարության կողմից:

Ամերիկայի հայկական ազգային հանձնաժողովի (ԱՀԱՀ) (Armenian National Committee of America) Հայ դատի հանձնախմբի հաղորդագրության մեջ, մեջբերելով այդ կազմակերպության նախագահ Քեն Խաչիկյանին, նշվում է, որ Թուրքիայի կողմից Հայոց ցեղասպանության մերժման եւ դրա պատասխանատվությունից հրաժարվելու պայմաններում նման հանդիպումները միայն կծառայեն Թուրքիայի կառավարության՝ Հայոց ցեղասպանությունը մերժելու արշավանքին:

Մենք չունենք տեղեկություն, թե ամերիկյան հայկական այլ կազմակերպություններ առաջարկ ստացե՞լ են հանդիպելու Թեզջանին: Ըստ ԱՀՀ-ի հաղորդագրության, մի քանի հայկական կազմակերպությունների առաջարկվել է հանդիպել Թեզջանին, եւ այդ կազմակերպությունները խորհում են առաջարկի մասին: Պարզ չէ նաեւ, թե թուրք դիվանագետը ցանկություն է հայտնել հանդիպել ԱՀՀ-ին եւ ԱՀԱՀ-ին զա՞տ, թե՞ միասին:

Ո՞վ է Քաղրի Էջվեթ Թեզջանը, որ հավանաբար Ամերիկայի հայկական կազմակերպությունների հետ հանդիպումներով փորձում է հայ եւ թուրք ժողովուրդներին հաշտեցնելու պատրանք ստեղծել:

Թեզջանը Թուրքիայի ԱԳՆ-ում բարձրաստիճան պաշտոնյա է նախարարության հետախուզության եւ հետազոտությունների բաժանմունքից, մինչ այդ եղել է Բաքվում Թուրքիայի դեսպանը (1998-2001 թթ.), բազմաթիվ թուրք պաշտոնյաներից մեկն է, ով հետեւողականորեն մերժում է Հայոց ցեղասպանությունը եւ պնդում, որ հայերն են ցեղասպանության ենթարկել թուրքական ժողովուրդներին:

Երեք մեջբերում Թեզջանի՝ տարբեր տարիներին արված հայտարարություններից:

1998 թ. մայիսի 1-ին, ըստ թուրքական «Անատոլու» գործակալության, Բաքվում կազմակերպված «Թուրք-հայկական հարաբերությունները եւ պատմական փաստերը» երկրորդ կոնֆերանսում Թեզջանն ասել է, որ ողջ պատմության ընթացքում հայերը կազմակերպված ձեւով թուրքական ժողովուրդների ցեղասպանություն են իրականացրել, ներխուժել թուրքական տարածքներ: Թեզջանը, խոսելով տարբեր երկրների խորհրդարաններում «այսպես կոչված Հայոց ցեղասպանության» ճանաչման քննարկումներից, նշել է, որ այդ եղանակով հայերը փորձում են արդարացնել թուրքական ժողովուրդների նկատմամբ իրենց իրականացրած ցեղասպանությունը:

2001 թ. հունիսի 13-ին, համաձայն ադրբեջանական ANS հեռուստաընկերության, Թեզջանն ասել է. «Ինչպես գիտեք, Թուրքիան Մինսկի խմբի համանախագահ չէ, բայց ԵԱՀԿ անդամ է: Թուրքիան ներգրավված է հայ-ադրբեջանական հակամարտության հարցում: Մենք ներգրավված ենք նախ եւ առաջ այն պատճառով, որ Թուրքիան սիրում է Ադրբեջանը եւ ադրբեջանցի ժողովրդին, երկրորդ՝ հաշվի առնելով միջազգային օրենքները: Թուրքիան չի կարող հաշտվել մի պետության՝ մեկ այլ պետության տարածքները զավթելու փաստի հետ: Երրորդ՝ չեմ կարող պատկերացնել Նախիջեւանի անջատվածությունն Ադրբեջանից: Ամեն ոք հիշում է, որ այսպես կոչված Մեղրու շրջանը որոշ ժամանակ առաջ եղել է Ադրբեջանի հողը: Այդ շրջանը խորհրդային ժամանակներում տրվել է Հայաստանին, հետեւաբար՝ Նախիջեւանը եւ Ադրբեջանը անջատվեցին»:

2001 թ. հունիսի 25-ի «Թըրքիշ դեյլի նյուս» օրաթերթի համարում տված հարցազրույցում Թեզջանը նշում է երեք նախապայմաններ, որոնց իրականացման դեպքում միայն Անկարան հարաբերություններ կհաստատի Երեւանի հետ. հայերը պետք է դադարեցնեն ասպատակությունն ադրբեջանական հողերում, վերջ տան այսպես կոչված ցեղասպանության պնդումներին, Հայաստանի սահմանադրությունից պետք է հանվեն այն հոդվածները, որոնք սպառնալիք են այլ պետությունների տարածքային ամբողջականությանը:

ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՏՆՕՐԻՆՄԱՄԲ

Իրաքում կանցկացվեն զանգվածային սեփականաշնորհումներ

Առաջիկա մեկ տարում կարող են սեփականաշնորհվել Իրաքի տասնյակ պետական ընկերություններ: Այդ մասին Լոնդոնի «Ֆայնենշլ թայմս» թերթին հայտնել է Իրաքի արդյունաբերության նախարարության ավագ խորհրդական Թիմ Քեռնին:

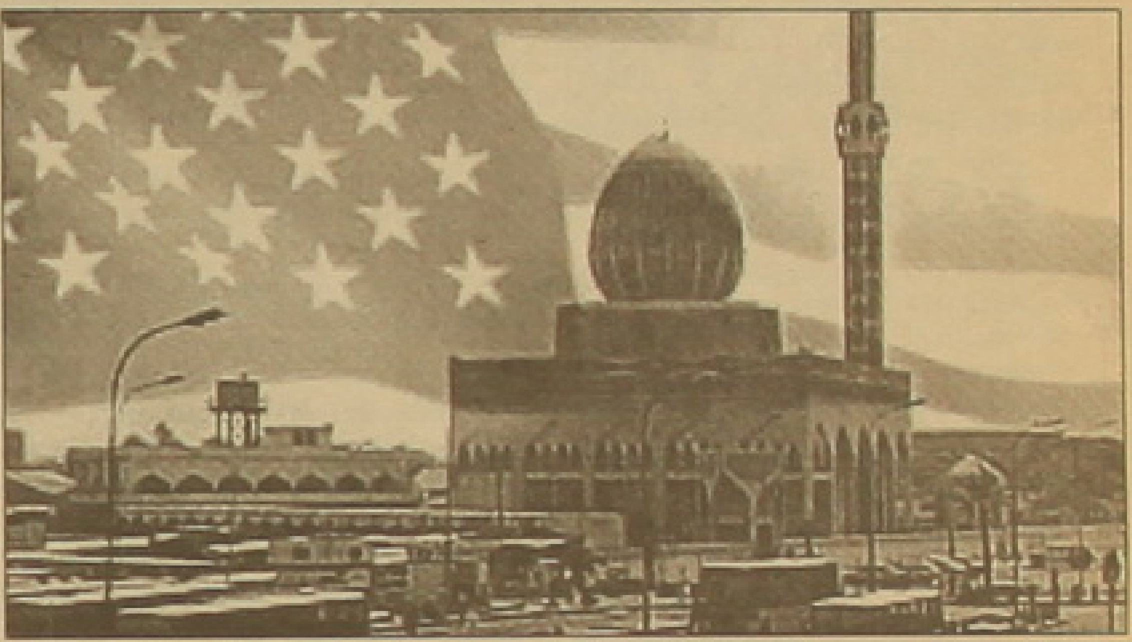

BBC-ն նշում է, որ Իրաքում սեփականաշնորհումն անչափ նուրբ թեմա է: Հակաիրաքյան պատերազմը դատապարտող անձինք կասկածի տակ են առնում Իրաքի պետական ունեցվածքը վաճառելու ամերիկացիների իրավունքը: Նրանք պնդում են, որ նման սեփականաշնորհումը ձեռնտու է Արեւմուտքի ընկերություններին եւ ոչ թե իրաքցիներին:

Իսկ նրանց ընդդիմախոսները պնդում են, թե Իրաքի ենթակառույցները հնացած են, ուստի հարկավոր են ներդրումներ եւ մասնավորեցում:

Իրաքցի նախկին ընդդիմադիր Մազեն Սամարայը նշում է, որ իրաքցիները դեմ կարտահայտվեն սեփականաշնորհմանը, եթե իրականացնի ոչ թե ընտրյալ կառավարությունը, այլ օտար մի ուժ: Ուստի նախ հարկավոր է կազմել ժամանակավոր կառավարություն:

Փորձագետների կարծիքով, սեփականաշնորհումից, այնուամենայնիվ, կօգտվեն օտարերկրացիները, քանի որ ամերիկացիներն Իրաքում մնալու են 1-2 տարի եւ այդ ընթացքում նպաստավոր պայմաններ կստեղծեն արեւմտյան ընկերությունների համար: Մասնավորապես նախատեսվում է իրաքյան ակտիվները վաճառքի հանել բավական ցածր գներով:

Իրաքի պետական նավթային ընկերությունը, որն անցյալում տնօրինել է երկրի նավթարդյունաբերությունը, չի սեփականաշնորհվելու:

Արդյունաբերության նախարարությունն արդեն սկսել է պետական ընկերություններից առանձնացնել կառուցվածքային ստորաբաժանումներ, որոնք վաճառվելու են առաջին հերթին: Մասնավորեցման առաջին փուլն ավարտվելու է մեկ տարվա ընթացքում:

Իսրայելը սկսել է ապօրինի «առաջապոստերի» քանդումը

Երկուշաբթի հետմիջօրեին Իսրայելի բանակը Այսրհորդանանում սկսել է ապօրինաբար ստեղծված հրեական «առաջապոստերի» քանդումը: Երեկ առավոտյան, ըստ Ռոյթեր գործակալության, արդեն վերացվել էր 10 նման կետ: Խոսքն առանց իշխանությունների թույլտվության բլուրների վրա կանգնեցված կցասայլակների եւ շարժական տնակների մասին է, որոնց վերացումը նախատեսված է հունիսի 4-ին Աքաբայի գագաթաժողովում ընդունված հաշտության «ուղեցույցով»: Փաստաթղթով նախատեսվում է նաեւ սառեցնել իսրայելական նոր ռազմավանների կառուցումը պաղեստինյան գրավյալ տարածքներում:

«Խաղաղություն այժմ» շարժման տվյալներով, «առաջապոստերի» ընդհանուր թիվը վեց տասնյակ է: Ենթադրվում է, որ քանդման աշխատանքները կավարտվեն մի քանի օրում:

Իսրայելի պաշտպանության փոխնախարար Զեեւ Բոիմը հայտարարել է, որ քանդվելու է ընդամենը 15 «առաջապոստ»: Նրա խոսքերով, Իսրայելի հետագա գործողությունները կախված կլինեն նրանից, թե Պաղեստինյան ինքնավարության վարչապետ Մահմուդ Աբբասը որքանով կկարողանա զսպել պաղեստինցիների ահաբեկչական ձեռնարկումները:

Այսրհորդանանից եւ Գազայից 220 հազար հրեա նորաբնակների խոշորագույն կազմակերպության՝ Եշա խորհրդի ղեկավար Բենզի Լիբերմանը հայտարարել է, թե նորաբնակները չեն կռվի հրեա զինվորների հետ, բայց բողոքի զանգվածային ցույցեր կանցկացնեն ընդդեմ 145 ռազմավանների շինարարության սառեցման:

ԱՄՆ-ը դաշնակիցներ է փնտրում ընդդեմ Կուբայի

Ընթացիկ շաբաթվա սկզբին Չիլի այցելած ԱՄՆ պետքարտուղար Քոլին Փաուելն Ամերիկյան պետությունների կազմակերպության (ԱՊԿ) անդամ երկրներին կոչ է արել միավորվել ընդդեմ Կուբայի, որի իշխանությունները վերջերս բանտարկել են 75 ընդդիմախոսների եւ մահապատժի ենթարկել լաստանավ առեւանգած 3 անձանց:

Փաուելի խոսքերով, «կուբացիներն ավելի ու ավելի են շրջվում ԱՊԿ-ի կողմը, որպեսզի պաշտպանվեն մայրցամաքի միակ բռնապետական վարչակարգի կեղեքումներից»:

Պետքարտուղարն ավելացրել է, որ ԱՄՆ-ը ձգտում է ԱՊԿ-ի հետ «արագացնել Կուբայի անխուսափելի անցումը ժողովրդավարության»:

Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ ԱՊԿ-ի որոշ երկրներ, սակայն, պաշտպանել են Կուբային, գտնելով, որ այդ երկրին պետք է տրվի իր քայլերը բացատրելու հնարավորություն: Բացի դրանից, քննադատվել է Կուբայի նկատմամբ ԱՄՆ-ի հաստատած բեռնարգելքը:

ԱՊԿ-ին Կուբայի մասնակցությունն արգելվեց 1962 թ.՝ Ֆիդել Կաստրոյի վարչակարգի հաստատումից 3 տարի անց: Փաուելի կարծիքով, ԱՊԿ-ն պարտավոր է դատապարտել Կուբայի վարքագիծը, քանի որ դա է պահանջում ժողովրդավարությունը:

Միաժամանակ պետքարտուղարը նշել է, թե ԱՄՆ-ը Կուբայի դեմ «կանխիչ գործողություն» չի նախատեսում:

Գերմանիայում փոթորկից առնվազն 13 զոհ

Գերմանիայի վրայով անցած փոթորիկն առնվազն մեկ տասնյակ անձանց մահվան պատճառ է դարձել: BBC-ն հաղորդում է, որ զոհերից մեկը հնգամյա մի աղջնակ է՝ բրիտանացի զինծառայողներից մեկի դուստրը: Ռայնդալեն քաղաքի բրիտանական ավիաբազայում կազմակերպված տոնական շքահանդեսի ժամանակ անսպասելի փոթորիկը պոկել-տարել է հելիումով լցված օդապարիկը եւ երեխային, որոնք ընկել են 70 կմ հեռու: Առնվազն երկու մարդ զոհվել է ծառերի անկումից: Վեցն էլ զոհվել են ավտովթարներից: Ամպրոպների հետեւանքով տեղ-տեղ հրդեհներ են բռնկել:

Ստեղծագործական միությունները՝ անպաշտպան

Հասարակական կազմակերպությունների կարգավիճակում գտնվող ստեղծագործական միությունները բավականին դժվար կացության մեջ լինելով՝ աշխատանքները և գործունեությունն ավելի հաճախ իրենց նվիրվածության հաշվին են կատարում: Այս թվում նաև Նկարիչների միությունը, որ անցած տարիների ընթացքում բախվել է տնտեսական բազմաթիվ արգելքների և անարդարությունների ու ֆինանսական աջակցություն կառավարության կողմից երբեք չի ստացել՝ ի բացառյալ անցած տարի միության 70-ամյակի առիթով հրատարակված կատալոգի համար վարչապետի հատկացրած որոշ գումարի: Երբ զրուցում էինք միության նախագահ Կարեն Աղամյանի հետ, նա ցավով նշեց, որ Հայաստանի նկարիչների միության անդամի, մինչև իսկ եթե ժողովրդական արտիստ է, նշանավոր նկարիչ, իրավունքներն այնպիսին են, ինչպես ասենք, որևէ միության շարքային անդամինը: «Մեր պետության համար արդյոք հավասարարժե՞ք են զարեզուր սիրողների և նկարիչների միությունները: Որևիցե կերպ չեմ ուզում նսեմացնել նրանց, ովքեր զարեզուր են սիրում ու ստեղծում իրենց միությունները, բայց իշխանությունը, եթե ուզում է ոտքի կանգնել, դեմք ունենալ, առաջ կերտել, չպետք է անտարբեր լինի մշակույթի նկատմամբ»:

Իհարկե, ստեղծված են հատուկ կառույցներ (ԱԺ մշակութային հանձնաժողով, մշակույթի նախարարություն, խորհրդականներ), բայց իրականությունն այն է, որ մշակութային միությունների և գործիչների նկատմամբ բացակայում է բավարար ուշադրությունը:

Միությունը մշակութային դաշտում այսօր առաջնային է, ակտիվ գործունեություն է ծավալում, դրա վկայությունը տարեկան շուրջ 40 ցուցահանդեսների կազմակերպումն է: Միայն մայիս ամսին շուրջ 10 ցուցահանդեսների թվում մեր երկու տաղանդավոր նկարիչների՝ Ռոբերտ Էլիբեկյանի և Հակոբ Հակոբյանի հրաշալի ցուցահանդեսները մշակութային տոների վերածվեցին:

Այս ամենն առանց պետության ֆինանսական աջակցության դժվար է իրականացնել, և հաճույքի կամ հոգևոր բավարարվածության համար աշխատելով հանդերձ՝ միության ղեկավարությունը գտնում է, որ թերևս իշխանությունները չեն «անհանգստանում», կարծելով, թե այստեղ ամեն ինչ լավ է, և իրենք էլ չեն տառապում, կամ չեն բողոքում: «Իհարկե, 4–5 տարի առաջ Նկարիչների միությունն այս վիճակում չէր, մեր ունեցվածքի մի մասը գողացվեց, մենք փորձեցինք վերականգնել մեր բարի համբավը»:

Նույն վիճակում գտնվող խորհրդային նախկին հանրապետություններում որոշակի քայլեր կատարվել են ի նպաստ կերպարվեստի զարգացման: Կարեն Աղամյանը բերեց

մի քանի հանրապետությունների օրինակներ, այսպես, Ուզբեկստանում գործում է օրենք հասարակական կազմակերպությունների համար՝ դրանց հնարավորություն տալով գոյատևելու, Ադրբեջանում նկարիչների միության համար գործում են նախագահական ֆոնդեր, Հյուսիսային Օսիայում նախագահական ֆոնդից ֆինանսավորվում է Մոսկվայում գործող Օսիայի նկարիչների ցուցասրահը:

Տեղեկանալով սեպտեմբերի 15-ին Գերմանիայի Մակդեբուրգ քաղաքում կայանալիք համաշխարհային կերպարվեստի փառատոնի մասին, խնդրեցի պրն Աղամյանին, որ ստեղծված միջազգային ժյուրիի անդամ է, մի քանի տեղեկություններ փոխանցել այս առիթով:

«Փառատոնին մասնակցելու են մի շարք երկրներ. Հայաստանը, դժբախտաբար՝ ոչ, որովհետև ֆինանսական դժվարությունների առաջ է կանգնած:

Փառատոնի մասին հայտարարություն վաղուց կար, սակայն ոչ մի նկարիչ ցանկություն չհայտնեց, որովհետև մասնակցության համար մոտ 3000 դոլար է անհրաժեշտ: Ցուցադրության համար հեղինակը կամ կազմակերպությունը պետք է վճարի՝ 1 քմ տարածքի համար 150 եվրո, կատալոգի համար՝ 200, մասնակցության համար՝ ևս 200 եվրո, հավելյալ՝ կեցության և ուղևորության ծախսերը: Չասեմ, թե պետությունն անտարբեր է, մենք չդիմեցինք անգամ այս հարցով, որովհետև այս տարիներին շատ ավելի պարզ խնդիրներով ենք դիմել և աջակցություն չենք ստացել: Այս տարի մենք 5 նկարիչների աշխատանքներով մասնակցեցինք Մոսկվայում կայացած ԱՊՀ երկրների երիտասարդ նկարիչների ստեղծագործությունների ցուցահանդեսին: Տարածքն անվճար էր, նկարիչների միությունն ինչ-որ կերպ հասցրեց այդ նկարներն այնտեղ, բայց իշխանություններն ի վիճակի չեղան աջակցելու:

Իմ վերջին ուղևորությունը Գերմանիա աշխատանքային էր: Միջազգային ժյուրին (Ուկրաինայից, Գերմանիայից, Նիդեռլանդներից և Ֆրանսիայից) նախնական ընտրություն էր կատարում շուրջ 300 նախագծերի և աշխատանքների շրջանակներում՝ ներկայացված լուսանկարներով, CD-ների վրա, սլայդներով, ինչպես և կային ինստալյացիոն ծրագրեր: Երկօրյա լարված աշխատանքի արդյունքում ընտրվեցին 150 աշխատանքներ տարբեր երկրներից, ցավոք, Հայաստանից չկային»:

Իսկ Հայաստանի նկարիչների միությունը կշարունակի իր աշխատանքները մինչև դեկտեմբերի 28-ը, առաջիկայում երիտասարդ նկարիչների հանրապետական ցուցահանդեսին կհետևեն դիմանկարի, ինքնադիմանկարի, քանդակագործության, գրաֆիկայի և, իհարկե, անհատական բազմաթիվ ցուցահանդեսներ:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ԹԲԻԼԻՍԻ

«Ավերակների պահակները»

Ադամյանցիները տոնում են թատրոնի 145-ամյակը

Շինարարները խոստանում են օգոստոսի կեսերին ամբողջությամբ ավարտել թատրոնի վերանորոգման աշխատանքները, և սեպտեմբերին Թբիլիսիի Պետրոս Ադամյանի անվան հայկական պետական դրամատիկականը կսկսի 145-րդ թատերաշրջանը:

«Մենք շատ լավ հարաբերություններ ունենք վրաց իշխանությունների հետ, բայց մենք ի դեմս Հայաստանի ունենք թիկունք, մեզ ավելի են հաշվի առնում, մենք մեզ զգում ենք ավելի ամուր», ասում է Վրաստանի հայերի միության նախագահ Հենրիխ Մուրադյանը:

Թբիլիսիի հայկական թատրոնի շենքի վերանորոգումն ամբողջությամբ ֆինանսավորել է Հայաստանը՝ մոտ 40 հազար դոլար: Հավանաբար շուտով կլուծվի նաև ջեռուցման խնդիրը, ինչը նշանակում է, որ ադամյանցիները 145-ամյա դրամատիկական ավանդույթները կշարունակեն կլոր տարին:

Հայ դրամատուրգիայի և թեմի նվիրյալներ Չմշկյանի, Սունդուկյանի, Աբելյանի, Սիրանույշի ջանքերով 1858 թ. հիմնադրված Թբիլիսիի հայկական թատրոնի բեմում խաղացել են Պետրոս Ադամյանը, Հովհաննես Աբելյանը, Վահրամ Փափազյանը, Հրաչյա Ներսիսյանը, Իսահակ Ալիխանյանը, Արտեմ Լուսինյանը, Ռոզա Ամիրբեկյանը:

Դրամատիկականի 9-րդ և ամենաերիտասարդ գեղարվեստական ղեկավար Արմեն Բայանդուրյանն ասում է, որ անվան առումով «այս թատրոնը պետք է կրեր Գաբրիել Սունդուկյանի անունը»:

«Այս թատրոնն աշխարհի միակ հայկական պետական թատրոնն է, որը գործում է հայրենիքից՝ Հայաստանից դուրս: Ավելի գեղեցիկ նվեր թատրոնի 145-ամյակի առիթով, որ անում է Հայաստանը, մենք չէինք սպասում», ասում է Բայանդուրյանը:

Ադամյանի անվան թատրոնի կոլեկտիվը 100 մարդ է, որից 40-ը ստեղծագործական կազմն է: Վրաստանի պետությունը հոգում է միայն թատրոնի աշխատավարձի հարցը՝ ամսական մոտ 20 դոլար, ինչպես վրացական խմբերի համար: Եթե վրաց թատրոններից շատերը ֆինանսների սղության պատճառով չեն կարողանում դուրս գալ երկրից, ապա ադամյանցիներն ամեն տարի հյուրախաղերի են մեկնում Հայաստան:

«Աղքատ երկրում հարուստ թատրոն չես կարող ունենալ: Աղքատ երկրում մեծ արվեստ չի լինում», ասում է Բայանդուրյանը:

Ինչով է զբաղվում խումբն այս օրերին, երբ հայկական թատրոնը վերանորոգվում է: Գեղարվեստական ղեկավարի ասելով՝ խումբն ամենօրյա փորձերը շարունակում է, պատրաստում նոր ներկայացումներ:

«Ունենք տարբեր հանդիսատես, տարբեր ճաշակ: Ունենք հանդիսատես, որ սիրում է Շեքսպիր, Սունդուկյան են սիրում, սիրում են Պարոնյան, Շիրվանզադե: Ես տալիս եմ անուններ, որ ունենք մեր խաղացանկում: Գուրգեն Խանջյան ենք խաղացել, պատրաստվում ենք նրա երկրորդ ներկայացմանը՝ «Ավերակների պահակները»», ասում է Բայանդուրյանը:

Թբիլիսիի հայկական թատրոնն ունի պրոֆեսիոնալ չորս ռեժիսոր, դերասանների մեծ մասը՝ թատերական կրթություն: Կադրային հարցը լուծված է. Թբիլիսիի թատերական ինստիտուտում բացվել է հատուկ կուրս ադամյանցիների համար: Այսօր այնտեղ սովորում են շնորհալի վեց հայ աղջիկներ և տղաներ, ովքեր մեկ տարի հետո կհամալրեն թատրոնի ստեղծագործական կազմը:

Բացի այդ, հայկական թատրոնին կից գործում է ստուդիա, որտեղ արդեն չորրորդ տարին քսանից ավելի երիտասարդներ են սովորում:

«Ամեն տարի այդ քսանից միայն 4-5-ն է դերասան դառնում, իսկ մյուսները դառնում են թատրոնի հանդիսատես», ասում է Բայանդուրյանը:

Գեղարվեստական ղեկավարը կարծում է, որ թատրոնը չպետք է ունենա իր մշտական հանդիսատեսը, թատրոնն իրավունք չունի 50 տարի շարունակ ունենալ դերասանական նույն կազմը, իսկ հայկական թատրոնը չպետք է ծառայի միայն հայերին:

«Մեր թատրոն ներկայացումներ դիտելու են գալիս վրացական մյուս թատրոնների ղեկավարները, վրաց մշակույթի, քաղաքական գործիչներ, դիվանագետներ: Հայ թատրոնը չի կարող ծառայել միայն հայերին», ասում է Բայանդուրյանը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ,
Թբիլիսի-Երևան

Միրո և հույսի երգեր

Միրվարդ Գարամանուկի հեղինակային համերգում

Օրերս Արամ Խաչատրյանի տուն-թանգարանում հավաքվել էին պոլսահայ կոմպոզիտոր Միրվարդ Գարամանուկի բազմաթիվ բարեկամներ և նրա երաժշտության երկրպագուներ: Վերջին տարիներին նրա ստեղծագործություններն ամերիկահայ դաշնակահար և երաժշտական գործիչ Շահան Արծրունու ջանքերով մեծապես հնչում են Երևանում: Այսպես, մինչ օրս անմոռանալի է 2000 թ. «Արամ Խաչատրյան» դահլիճում հնչած վոկալ-սիմֆոնիկ և խմբերգային երաժշտության համերգը, երբ Երևանի կոնսերվատորիայի օպերային ստուդիայի երաժիշտները Հովհաննես Միրզոյանի ղեկավարությամբ կատարեցին Գարամանուկի առավել նշանակալի ստեղծագործությունները՝ «Աղթամար» և «Երգ Պետրոս Դուրյանի» կանտատները: Դրանից հետո Նյու Յորքում մեր երաժիշտների մասնակցությամբ հեղինակային երկու լազերային ձայնասկավառակների թողարկումը հայրենիքում ամրապնդեց Գարամանուկի ժողովրդականությունը:

Այս անգամ Հայաստանը կարող է ողջունել հենց հեղինակին: Անցյալ տարի 90-ամյակի շեմը հատած կոմպոզիտորը հատկապես ժամանել է Ստամբուլից: 19 տարվա ընդմիջումից հետո երևանցիների մեջ նրա ներկայությունը համերգին հաղորդեց հանդիսավորություն և պատմական նշանակություն:

Համերգը բացառապես նվիրված էր Միրվարդ Գարամանուկի կամերային վոկալ երաժշտությանը: Հնչեցին ձայնի և դաշնամուրի համար գրված 26 երգեր ու ռոմանսներ: Կատարողներն օպերային թատրոնի և Ֆիլհարմոնիայի մենակատարներ էին, Երևանի կոնսերվատորիայի դասախոսներ և նոր շրջանավարտներ՝ սոպրանո Իրինա Զաքյանը, Աննա Շիրոյանը, Հրաչուհի Խումարյանը, տենորներ Ռուբեն Նուրիջանյանը, Սուրեն Զուրաբյանը, Կարեն Միրզոյանը, բարիտոն Գոռ Հարությունյանը, բաս Վահան Մակվեցյանը:

Ամբողջ համերգի ընթացքում դաշնամուրի մոտ էր Շահան Արծրունին, որն արտասովոր զգայունությամբ համեմատվում էր մեներգչի ոգին և միաժամանակ օգնում վերստեղծել յուրաքանչյուր երգի հնչյունային պատկերը: Արծրունուն բնորոշ վառ երևակայությունը և հենց վոկալիստների հետ աշխատելու դաշնակա-

հարի պատկառելի փորձը (բավական է վերհիշել միայն Արծրունու ելույթները երգչուհի Քեթի Բերբերյանի հետ, որին անվանում էին «Ավանգարդի Կալլաս») պայմանավորեցին դաշնամուրի հարմոնիկ արձագանքվող տրամաբանական հնչողության ապահովումը:

Ստամբուլի կոնսերվատորիայում կրթություն ստացած, ապա Ֆերդի Ստացերի, Լազար Լևիի մոտ կոմպոզիցիայի գծով կատարելագործված Գարամանուկը 1940 թվականից սկսել է ստեղծագործել: Նա ռոմանսներ ու երգեր գրել է մեծապես, քանի որ հենց կամերային վոկալ քնարերգությունն է նրա երաժշտական աշխարհի առանցքը: Երգերում, ռոմանսներում, զուգերգերում (խոսք Ա. Կոտեյանի), վոկալ մինիատյուրներում (շարք ըստ Զահրատի խոսքերի) կոմպոզիտորը գտնում է հոգու հետ երկխոսելու («Երեք կոչերը», խոսք Վ. Թեքեյանի և «Հոգիս», խոսք Մ. Զարիֆյանի), խորին թախծի ու տխրության («Կուզես լինեմ», խոսք Ա. Իսահակյանի, «Աշնանային», խոսք Ա. Թերզյանի), անպատասխան սիրո («Ես սիրեցի», խոսք Վ. Թեքեյանի) և ողբերգական միայնության («Երբ», խոսք Ա. Թերզյանի, «Գայլին մահը», խոսք Ա. դը Վինիի) իրեն առավել հոգեհարազատ ոլորտը:

Ընտրելով 19-րդ դարի և 20-րդ դարի սկզբների հայ բանաստեղծների բնորոշ շրջանակ, Գարամանուկը զգայուն է ոչ միայն բանաստեղծության ընդհանուր տրամադրության ու ձևի, այլև բառերի իմաստային արտահայտչականության ընդգծման նկատմամբ: Սակայն, չնայած այն բանին, որ բանաստեղծական տեքստը Գարամանուկի համար ազդակի դեր է խաղում, տեքստերի սեփական երաժշտական մեկնաբանումը տարբերվում է ժանրային բազմազանությամբ: Դրանք ժողովրդական խաղային երգեր են և ասերգային բալլադներ, քաղաքային բանահյուսության վրա հիմնված զուտ կամերային տիպի նրբագեղ ռոմանսներ կամ երգեր: Հետաքրքրական է կոմպոզիտորի վոկալ երաժշտության վրա օպերային ձևերի, քնարական տարրերի և աշուղական երգերի, մանավանդ պանդխտության երգերի ազդեցությունը:

Մեր երգիչները ներկայացրին Գարամանուկի վոկալ ստեղծագործությունների յուրօրինակ ծաղկեփունջ, ընդ որում երգիչներից յուրաքանչյուրը պահպանեց իրեն բնորոշ «բույրը» և անհատականությունը: Կարծում ենք, որ նրանց կատարած լուրջ աշխատանքը և երաժշտությամբ հարուցված լինելը կնպաստեն երգացանկում երգերի ընդգրկմանը:

Հատկապես կուզենայի նշել Ս. Զուրաբյանի արտահույզ կատարումը, որը վերստեղծեց ծավալուն երգերի ներքին դինամիկան, յուրաքանչյուր դարձվածքի հուզական ու իմաստավորված երգեցողությունը Ռ. Նուրիջանյանի կողմից, Վ. Մակվեցյանի ռնգային զուտ, իր առոգանությամբ արտահայտիչ երգը, Ի. Զաքյանի կատարմամբ մելամաղձոտ ռոմանսների նրբագեղ պատկերավորությունը, Ա. Շիրոյանի մեկնաբանումներում զգացմունքների դրամատիկ առատությունը:

Միրվարդ Գարամանուկի հեղինակային երեկոն, որը սովորականի պես մանրակրկիտ մշակված էր, կազմակերպել էր կամերային երաժշտության «Կաղանս» կենտրոնը Հայ օգնության միության հովանավորությամբ:

ՍՎԵՏԼԱՆԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ,
Արվեստագիտության դոկտոր

Հասարակայնության ծանուցում

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից՝ ի կատարումն ՀՀ ջրային օրենսգրքի պահանջների և ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. NN 217-Ն և 218-Ն որոշումների, մշակվում է ՀՀ Շիրակի մարզի Կրաշեն համայնքում 12,7 հազար խմ ծավալով ջրամբարի կառուցում, համայնքի 35 հա հողատարածքի ոռոգման համար մակերևութային ջրային ռեսուրսներից 14,0 լ/վրկ ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Գործունեությունից կեղտաջրեր չեն առաջանում:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին ժամը 17–18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 517 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2003 թ. հունիսի 20-ին, ժամը 16.00-ին Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 517 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ԱԶԳ

Մարզական

Ռեպորտաժ «Արմավիա» ընկերության աջակցությամբ

Լեւոն Արոնյանի հրաշալի ելույթը

Գագիկ Հովհաննիսյանը հաղորդում է Ստամբուլից

Եվրոպայի առաջնությունում գերազանց է խաղում Հայաստանի չեմպիոն, աշխարհի պատանիների չեմպիոն, 21-ամյա Լեւոն Արոնյանը: Վահանյանի կարծիքով, երիտասարդ հայ շախմատիստն իր խաղամակարդակով այժմ կարող է հաջողությամբ մրցել ցանկացած գրոսմայստերի հետ: Արոնյանը հետեւողականորեն աղյուսակում առաջ է ընթանում՝ ոչ-ոքիները զուգակցելով հաղթանակների հետ եւ չկրելով ոչ մի պարտություն: 10-րդ տուրում Լեւոնը վստահորեն հաղթեց ռուս գրոսմայստեր Ֆիլիպովին եւ այժմ կես միավորով է հետ մնում աղյուսակը գլխավորող Ազմայփարաշվիլուց, որի հաշվին գրանցված է 7,5 միավոր:

Վերելքով խաղաց Մինասյանը, որը տպավորիչ հաղթանակ տարավ Ալեքսեեւի նկատմամբ: Արտաշեսը 6,5 միավորով առաջատարների խմբում է, որտեղ նույնպիսի արդյունքով գտնվում են նաեւ Սարգսյանը, Մովսիսյանը, որոնք հաշտություն կնքեցին մրցակիցների հետ: Ցավոք, հայ մյուս գրոսմայստերների գործերը լավ չդասավորվեցին: Ասրյանը զիջեց Եվրոպայի նախկին չեմպիոն Սուտովսկուն՝ կրելով անդրանիկ պարտությունը: Լպուտյանը անզգուշորեն մերժեց Գալկինի առաջարկած ոչ-ոքին եւ տանուլ տվեց: Պարտվեց նաեւ Վահանյանը: Իսկ ահա, Անաստասյանն իր օգտին հաղթական միավոր գրանցեց:

Մեր աղջիկները խաղում էին սեւերով: Դանիելյանը հաղթեց ճանաչված գրոսմայստեր Պենգին եւ 5,5 միավորով առաջատարների խմբում է: Նույնքան միավոր ունի նաեւ Մկրտչյանը, որը ոչ-ոքի խաղաց շվեդ Կրամլինգի հետ: Գալոյանը հաղթեց Անդերսոնին, Հլղաթյանը պարտության մատնեց Լաութերբախին:

Պատվավոր կոչում Իվո Շուշակին

Ֆուտբոլի Վրաստանի հավաքականի գլխավոր մարզիչ, 56-ամյա խորվաթ մասնագետ Իվո Շուշակին շնորհվել է Վրաստանի վաստակավոր մարզչի կոչում: Նա օտարերկրացի 3-րդ մասնագետն է, որ արժանանում է նման պատվի: Նախկինում պատվավոր կոչում էին շնորհել վրաց ռեգբիստների ֆրանսիացի մարզիչ Կլոդ Սորելին եւ գեղասահքի հանրահայտ մարզիչ Ելենա Չայկովսկուն:

Հիշեցնենք, որ Շուշակը հավաքականի գլխավոր մարզչի պաշտոնում փոխարինեց Ալեքսանդր Չիվաձեին: Նա հաղթանակով նշեց իր նորամուտն այդ պաշտոնում՝ Ռուսաստանի ընտրանու հետ խաղում: Նրա գլխավորությամբ այս մրցաշրջանում Թբիլիսիի «Դինամոն» դարձավ երկրի չեմպիոն ու գավաթակիր: Այժմ էլ նրա գլխավորությամբ հավաքականը նախապատրաստվում է Իռլանդիայի հավաքականի հետ ընտրական հանդիպմանը: Նա հայտարարել է, որ եթե առաջարկ ստանա շարունակելու աշխատանքը հավաքականում, ապա սիրով կհամաձայնի:

Էլիզաբեթ թագուհին կպարգեւատրի Բեքհեմին

Մեծ Բրիտանիայի թագուհի Էլիզաբեթ Երկրորդը Դեւիդ Բեքհեմին կպարգեւատրի բրիտանական կայսրության շքանշանով: Բեքհեմը մեկն է այն անձանցից, ում թագուհու ծննդյան օրը կհանձնվի բարձրագույն պարգեւը: «Մանչեսթր յունայթեդի» կիսապաշտպանն ու Անգլիայի հավաքականի ավագը դարձել էր վճռորոշ գոլի հեղինակ, որի շնորհիվ անգլիացիներն աշխարհի առաջնության ուղեգիր նվաճեցին: Բեքհեմն իր կնոջ՝ Վիկտորիա Ադամսի եւ երկու տղաների՝ Բրուկլինի ու Ռոմեոյի հետ հանգստանում է Ճապոնիայում: 28-ամյա ֆուտբոլիստը դիտարկում է իտալական եւ իսպանական թիմերից ստացվող առաջարկները: Ի դեպ, «Միլանի» նախագահ Սիլվիո Բեռլուսկոնին հայտարարել է, որ մտադիր չէ թիմ հրավիրել անգլիացուն:

Էրիկսոնը հնարավոր է փոխարինի Կուպերին

Հնարավոր է, որ Անգլիայի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Սվեն Գորան Էրիկսոնը հաջորդ տարի գլխավորի իտալական «Ինտերը»: Դա ակումբի նախագահ Մասիմո Մորատիի ցանկությունն է: Թիմի ներկայիս մարզիչ Հեկտոր Կուպերը եւս մեկ տարի կմարզի «Ինտերը»: Այս ակումբում արգենտինացի մասնագետի երկամյա աշխատանքի արդյունքը չի բավարարում ոչ Մորատիին, ոչ էլ ֆուտբոլասերներին: Նրա գլխավորությամբ «Ինտերը» դեռեւս ոչ մի տիտղոս չի նվաճել:

Էրիկսոնի պայմանագրի ժամկետն Անգլիայի հավաքականի հետ ավարտվում է 2004 թ. Եվրոպայի առաջնությունից հետո: Բացի այդ, շվեդ մարզիչն իտալական թիմում աշխատելու հաջողված փորձ ունի: Նա ժամանակին գլխավորել է «Լացիոն»:

«Միլանը» շրջանցեց «Ռեալին»

Ֆուտբոլի չեմպիոնների լիգայի գավաթակիր «Միլանը» գլխավորեց ֆուտբոլային վիճակագրության եւ պատմության միջազգային ֆեդերացիայի կողմից հրապարակվող վարկանիշային ցուցակը: Հետաքրքրական է, որ այն հրապարակվել է մինչեւ չեմպիոնների լիգայի եզրափակիչ հանդիպումը: «Միլանը» շրջանցեց Մադրիդի «Ռեալին»՝ առաջ անցնելով 10 միավորով: Վերջինս իր դիրքերը զիջեց Իսպանիայի գավաթի եւ չեմպիոնների լիգայի խաղարկությունում անհաջող ելույթների պատճառով: Ահա լավագույն տասնյակի ցուցանիշները.

1. «Միլան»	299
2. «Ռեալ»	289
3. «Մանչեսթր յունայթեդ»	277
4. «Արսենալ»	273
5. «Բարսելոն»	264
6. «Յուվենտուս»	253
7. «Ինտեր»	253
8. «Սելթիկ»	251
9. «Պորտո»	247,5
10. «Լացիո»	240

Խնդրում ենք բոլոր կազմակերպություններին եւ քաղաքացիներին Աշոտ Ֆելիքսի Սարգսյանի (ծնվել է 1964 թ., բնակվել է Երեւան քաղաքի Ռուբինյանց փողոցի 26 շենքի թիվ 34 բնակարանում) վերաբերյալ իրենց հայտնի տեղեկությունները հայտնել Արաբկիր եւ Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքների առաջին ատյանի դատարան կամ զանգահարել 24-01-61 հեռախոսահամարով:

Երկու մրցանակակիր

Ստամբուլում թեթեւ աթլետիկայի Գրան պրիի խաղարկությունում Հայաստանի վեց պատվիրակներից երկուսն արժանացան մրցանակների: Եռացատկում Լիանա Հովհաննիսյանը 12 մ 81 սմ արդյունքով գրավեց 3-րդ տեղը: Երրորդ մրցանակակիր դարձավ նաեւ Վահագն Ջավախյանը, որը 100 մետրը հաղթահարեց 10,95 վրկ-ում:

Մեր մարզիկների համար այս մրցումները նախապատրաստական փուլ էին հունիսի 22-23-ը Ստամբուլում կայանալիք Եվրոպայի գավաթի թիմային խաղարկությունից առաջ:

Շումախերը երկարաձգել է պայմանագիրը

Մինչեւ վերջերս «Ֆորմուլա-1» դասի ավտոմրցավազքի աշխարհի հնգակի չեմպիոն Միխայիլ Շումախերի ապագան մշուշոտ էր: Նրա պայմանագրի ժամկետն իտալական «Ֆերարիի» հետ ավարտվում էր 2004 թ. եւ այս կապակցությամբ մամուլում տարբեր հաղորդագրություններ էին հրապարակվում: Սակայն գուշակություններին վերջ տրվեց, երբ իտալացիները Շումախերի հետ նոր, երկամյա պայմանագիր կնքեցին: Այսպիսով, Սկուդերիի եւ Շումախերի համագործակցությունը, որ սկսվել էր դեռեւս 1996 թ., կշարունակվի մինչեւ 2006 թ.:

Պոպեսկուն ավարտում է ելույթները

Ֆուտբոլի Ռումինիայի հավաքականի նախկին ավագ Գեորգե Պոպեսկուն մտադիր է ավարտել պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլիստի գործունեությունը բունդեսլիգայի առաջնության ավարտից հետո: Ներկայումս նա խաղում է «Հաննովերում» եւ թեեւ թիմի հետ պայմանագիրը մինչեւ 2004 թ. է, սակայն համաձայն է այն չեղյալ համարել:

Պոպեսկուն Ռումինիայի հավաքականում 115 խաղ է անցկացրել: Եվրո-2004-ի ընտրական մրցաշարում դանիացիներից կրած պարտությունից (2-5) հետո նա հրաժարվեց հավաքականում հանդես գալ: Պոպեսկուն 1997 թ. «Բարսելոնի» կազմում նվաճել է գավաթակիրների գավաթը, իսկ 2000 թ. «Գալաթասարայում» դարձել է ՈՒԵՖԱ-ի գավաթակիր:

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ծանրորդներն ավարտեցին մրցավեճը

Մեքսիկայում ծանրամարտի աշխարհի երիտասարդական առաջնության պարգեւները վիճարկող ծանրորդներն ավարտեցին իրենց մրցավեճը: Մինչեւ 94 կգ քաշային կարգում չեմպիոնի կոչումը նվաճեց բելառուսցի Նիկոլայ Պասոտսկին՝ 372,5 կգ (175+197,5): Արծաթե մեդալը նվաճեց ռուսաստանցի Հաջիմուրադ Ակաեւը՝ 370 կգ (170+200), բրոնզը բաժին հասավ բելառուսցի Ալեքս Լոբանին՝ 370 կգ (165+205): Քաշային հաջորդ կարգում (մինչեւ 105 կգ) լավագույնը կրկին Բելառուսի ներկայացուցիչն էր՝ Մաքսիմ Ռիժանկովը, որը երկամարտում ցույց տվեց 395 կգ (180+215) արդյունք: Նրա հայրենակից Նիկիտա Սոիհանովիչը 367 կգ (170+197,5) արդյունքով 3-րդն էր: Իսկ արծաթե մեդալը նվաճեց ռուսաստանցի Դմիտրի Կլոկովը՝ 380 կգ (170+210): Եվ վերջապես գերծանր քաշայինների մրցավեճում լավագույնը եգիպտացի Մոհամմեդ Էնսանն էր՝ 405 կգ (180+225): Բելառուսցի Վիկտոր Կարդանովը հաղթողին զիջեց 15 կգ-ով: Բրոնզե պարգեւին արժանացավ բուլղարացի Կիրիլ Կոնիչարսկին՝ 382,5 կգ (170+212,5):

Թիմային հաշվարկով հաղթող ճանաչվեց Ռուսաստանի հավաքականը: Հաջորդ տեղերում են Չինաստանը եւ Եգիպտոսը: Հայաստանի 3 պատվիրակները թիմին 210 միավոր պարգեւեցին, ինչը 12-րդ արդյունքն է 37 երկրների մեջ: Իհարկե, միավորների քանակն ավելի մեծ կլիներ, եթե Հայաստանը քաշային բոլոր կարգերում ներկայացված լիներ: Բայց մեր 3 ծանրորդները Մեքսիկայում 3 արծաթե ու 5 բրոնզե մեդալ նվաճեցին, եւ մեդալների հաշվարկով Հայաստանը զբաղեցրեց 7-րդ տեղը: Լավագույն արդյունքը պատկանում է Չինաստանի հավաքականին, որի 7 ծանրորդների ավարն այսպիսին է. 8 ոսկե, 4-ական՝ արծաթե եւ բրոնզե մեդալ: Բելառուսի ներկայացուցիչները 2-րդ տեղում են (6+3+3): Երրորդ տեղը գրավեց Թուրքիայի ընտրանին՝ 4 ոսկե, 1 բրոնզե մեդալ: Ընդհանուր առմամբ առաջնության պարգեւներին 37 երկրներից արժանացել են միայն 12-ի ծանրորդները:

Կարատեի նոր ոճ Հայաստանում

Շորինջիրյու կենկոկան կարատե-դո կոսիկի կարատեի (ՇԿԿԴԿԿ) ազգային ֆեդերացիան Հայաստանում ստեղծվել է 2002 թ. մայիսին՝ Արմեն Բալասանյանի ջանքերով: Ֆեդերացիան մասնաճյուղեր ունի Աշտարակում, Արագածում, Մաստարայում, Արարատում, Վանաձորում եւ այլուր, որտեղ մարզվում են 250 սաներ: Այս մարզաձեւը ստեղծվել է միջնադարում՝ Կայսո Խորի Խիսասակայի կողմից: Այն օկինավատեի եւ շորինջի-կեմպոյի միացություն է: Խիսասական կրում է օկինավայի չեմպիոնի տիտղոսը:

ՇԿԿԴԿԿ միջազգային ֆեդերացիայի նախագահն է Մասայոկի Կուկան Խիսասական: Ոճը ֆուլ կոնտակտ է, այսինքն՝ մենամարտելիս մարզիկները միմյանց հարվածում են ամբողջ ուժով, իսկ նրանց անվտանգությունն ապահովում են այդ ոճի հատուկ պաշտպանիչները, որոնք յուրահատուկ են այս ասպարեզին: ՇԿԿԴԿԿ ազգային ֆեդերացիան ստեղծման օրվանից բարդ ճանապարհ է անցել: Ֆեդերացիայի նախագահ Արմեն Բալասանյանը կրում է սեւ գոտի 3-րդ դան, օլիմպիկ խերսոնեսա 9 (Եվրոպայի առաջնություն) արծաթե մեդալակիր եւ Հայաստանի կոնտակտ կարատե-դոյի պրոֆեսիոնալ լիգայի չեմպիոնի տիտղոսները: Ֆեդերացիայի սաների թվում կան Հայաստանի բազմակի չեմպիոնի, օլիմպիկ խերսոնեսայի, կոնտակտ կարատեի պրոֆեսիոնալ լիգայի չեմպիոնի կոչումների արժանացած մարզիկներ:

Մեր մարզիկները հրավիրված են մասնակցելու Եվրոպայի, Եվրասիայի, ԱՊՀ-ի եւ աշխարհի առաջնություններին: Ֆեդերացիայի նախագահը վստահ է, որ իր սաները տուն կվերադառնան հաղթանակով: 2001 թ. Եվրոպայի առաջնությունից սեւ գոտի 1-ին դան Հովհաննես Ասատրյանը տուն վերադարձավ չեմպիոնի տիտղոսով: Արտեմ Հովհաննիսյանը, Գառնիկ Ասատրյանը դարձան 2-րդ մրցանակակիր, իսկ Նարեկ Քաղոյանը գրավեց 3-րդ տեղը:

Անցյալ տարի Մոսկվայում կայացած ԱՊՀ երկրների գավաթի խաղարկությունում Մաթեւոս Շահնազարյանը, Հայկ Օրուջյանը եւ Վազգեն Հայրապետյանը դարձան 2-րդ մրցանակակիր:

ՄԱՐԻՆԵ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

«Ռեալը» հետաքրքրվում է Ռոնալդինյոյով

«Էկիպ» հանդեսի հաղորդագրության համաձայն, Մադրիդի «Ռեալի» նախագահ Ֆլորենտինո Պերեսը ցանկանում է թիմ հրավիրել բրազիլացի հարձակվող Ռոնալդինյոյին, որի պայմանագրի ժամկետը ֆրանսիական «Պարի Սեն Ժերմենի» հետ ավարտվել է: Պերեսը Ռոնալդինյոյի եղբորը՝ Ռոբերտո Ասիսուին, որը նաեւ նրա գործակալն է, խնդրել է առայժմ չշտապել որեւէ ակումբի հետ պայմանագիր կնքելու հարցում: Հիշեցնենք, որ Ռոնալդինյոյով հետաքրքրվում են «Մանչեսթր յունայթեդը» եւ «Բարսելոնը»: «Ռեալի» հնարավորություններն, անկասկած, գերադասելի են: «Մանչեսթր յունայթեդը» կարող է իրեն թույլ տալ գնել Ռոնալդինյոյին, եթե վաճառի Բեքհեմին: Իսկ «Բարսելոնի» ֆինանսական վիճակն ավելի վատթար է:

Առայժմ պարզ չէ, թե «Ռեալում» ընդգրկվելու դեպքում Ռոնալդինյոն ո՞ւմ կփոխարինի: Այս հարցը Պերեսին քիչ է հուզում: Ռոնալդինյոյի համար թիմում տեղ կգտնվի:

Բրազիլացի ֆուտբոլիստն առայժմ չի արձագանքել տարածվող լուրերին: Նա երկրի հավաքականի կազմում նախապատրաստվում է կոնֆեդերացիայի գավաթի խաղարկությանը, որը մեկնարկելու է Ֆրանսիայում հունիսի 18-ին:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Պատրաստվում եք ճամփորդությա՞ն
Չմոռանաք վերցնել...

Անձնագիր

Ճամպրուկ

HSBC Բանկի
Կրեդիտ քարտ

HSBC
Ձեր բանկն ամբողջ աշխարհում

Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան ՓԲԸ, 2003

«Կերամիկա» ՍՊ ընկերությունն աշխատանքի է հրավիրում բարձրագույն կրթությամբ, 30-50 տարեկան ջերմոտեխնիկ-նախագծողների: Աշխատանքային փորձը պարտադիր է: Հեռ. 61-04-51:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Երեւանի պետական հենակետային բժշկական քոլեջ» պետական ոչ առեւտրային կազմակերպությունը (նախկինում բազային բժշկական ուսումնարան) ընդունվողների համար հայտարարում է 2003-2004 ուսարվա ընդունելություն.

Անվճար ուսուցման տեղերի համար՝ միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր (10-ամյա) կրթությամբ՝ բուժքույրերի, մանկաբարձների, դեղագործների:

Վճարովի հիմունքով ուսուցման տեղերի համար՝ հիմնական ընդհանուր (8-ամյա), միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր (10-ամյա) կրթությամբ՝ բուժքույրերի, մանկաբարձների, ատամնատեխնիկների եւ դեղագործների:

Ուսումնառությունը տարվում է միջազգային չափորոշիչներին համապատասխանող ուսումնական պլաններով եւ ծրագրերով:

Բուժքույրերի, մանկաբարձների ուսման տեւողությունը միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր (10-ամյա) կրթությամբ դիմորդների համար 3 տարի է, իսկ հիմնական ընդհանուր (8-ամյա) կրթությամբ դիմորդների համար՝ 4 տարի: Ատամնատեխնիկների եւ դեղագործների ուսման տեւողությունը միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր (10-ամյա) կրթությամբ դիմորդների համար 2 տարի է, իսկ հիմնական ընդհանուր (8-ամյա) կրթությամբ դիմորդների համար՝ 3 տարի: Ուսուցումը առկա է (ցերեկային), հայերեն լեզվով:

Երեւանի պետական հենակետային բժշկական քոլեջի շրջանավարտները դիպլոմներ ստանալուց հետո իրավունք ունեն անմիջապես անցնել աշխատանքի ինչպես հանրապետության, այնպես էլ արտասահմանյան բուժհիմնարկներում:

Ներկայումս հանրապետության բուժկանխարգելիչ հիմնարկների կողմից Երեւանի պետական հենակետային բժշկական քոլեջը ճանաչված է որպես նման որակավորում ունեցող լավագույն մասնագետների պատրաստման դարբնոց:

Քոլեջը համագործակցում է. Ռուսաստանի ֆեդերացիայի Առողջապահության նախարարության ուսումնագիտամեթոդական կենտրոնի, Բելգիայի Տուրնաուս քաղաքի «Հիվսենս» բժշկական քոլեջի հետ, ներգրավված է Համաշխարհային բանկի կողմից ֆինանսավորվող «Ընտանեկան բուժքույրերի» պատրաստման, Հայաստանում սոցիալական բարեփոխումների (ՀՍԲԾ) եւ ԻՆՏՐԱՀ ՓՐԱՅՄ II-ի բուժքույրերի եւ մանկաբարձների վերապատրաստման ծրագրերում: Ուսումնառության ընթացքում կազմակերպվում են ուսանողների եւ դասախոսների փոխայցելություններ գիտելիքների կատարելագործման եւ փորձի փոխանակման նպատակով:

Քոլեջ կարող են դիմել.

ա) անվճար ուսուցման տեղերի համար՝ միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր (10-ամյա), մասնագիտական տեխնիկական (պրոֆտեխնիկական), միջին մասնագիտական եւ բարձրագույն կրթություն ունեցող անձինք, որոնք հաջողությամբ կհանձնեն ընդունելության քննությունները «Հայոց լեզու» առարկայից՝ թելադրություն, «Կենսաբանություն» առարկայից՝ բանավոր, իսկ վճարովի ուսուցման տեղերի համար՝ համալիր բանավոր քննություն «Հայոց լեզու», «Կենսաբանություն» առարկաներից,

բ) հիմնական ընդհանուր (8-ամյա) կրթություն ունեցող անձինք, վճարովի ուսուցման տեղերի համար, որոնք հաջողությամբ կհանձնեն համալիր բանավոր քննություն՝ «Հայոց լեզու» եւ «Անատոմիա» առարկաներից: Ուսման առաջին տարին գերազանց առաջադիմությամբ ավարտած սովորողները տեղափոխվում են նույն մասնագիտության անվճար ուսումնահամակարգ:

Համալիր բանավոր քննությունը նպատակ ունի նաեւ պարզելու դիմորդի մասնագիտական կողմնորոշվածությունը, ընդհանուր զարգացվածությունը, իսկ «Ատամնատեխնիկական գործ» բաժնում՝ դիմորդի ձեռքի աշխատանքի հմտությունը:

Դիմորդը քոլեջի ընդունող հանձնաժողովին անձամբ ներկայացնում է՝

ա) դիմում,

բ) կրթության մասին փաստաթղթի բնագիրը,

գ) 4 լուսանկար (3x4սմ չափսի),

դ) տեղեկանք առողջական վիճակի մասին (086 Ու ձեւ),

ե) անձը հաստատող փաստաթուղթ (անձնագիր կամ ծննդյան վկայական՝ մինչեւ 16 տարեկան դիմորդի համար, կամ զինվորական գրքույկ, կամ ՀՀ Ոստիկանության կողմից տրված 9-րդ ձեւ),

զ) փաստաթուղթ զինվորական ծառայությանն առնչության մասին (զորակոչային տարիք ունեցող դիմորդից ընդունվում են զինհաշվառման փաստաթղթերում տարկետման իրավունք տվող համապատասխան նշումի կամ չզորակոչվելու պատճառը հաստատող այլ նշումների առկայության դեպքում, իսկ նախկինում առողջության պատճառով տարկետում ունեցողներից՝ ռազմաբժշկական կենտրոնական հանձնաժողովի նշումների առկայության դեպքում),

է) ընդունելության արտոնության իրավունքը հաստատող փաստաթուղթ:

Ընդունելության կազմակերպման եւ անցկացման համար դիմորդը նախապես վճարում է 1000 (հազար) դրամ՝ ավելացված արժեքի հարկի հետ միասին:

Անվճար ուսուցման տեղերի համար, տվյալ մասնագիտության գծով, առանց ընդունելության քննությունների, ըստ դիմելու հերթականության ընդունվում են՝

միջնակարգ հանրակրթական դպրոցը ոսկե կամ արծաթե մեդալով, պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատությունները գերազանցության դիպլոմով ավարտածները:

Քննությունները դրական գնահատականներով հանձնած դիմորդներից մրցույթից դուրս ընդունվում են՝

ա) 1-ին եւ 2-րդ խմբերի եւ մինչեւ 16 տարեկան մանկուց հաշմանդամները, որոնց, բժշկասոցիալական փորձաքննական հանձնաժողովի եզրակացության համաձայն, տվյալ մասնագիտությամբ սովորելը հակացուցված չէ՝ միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների դիմորդների ընդունելության օրենքով սահմանված բժշկական հակացուցումների ցանկին համապատասխան,

բ) ՀՀ պաշտպանության ժամանակ զոհված (մահացած) եւ առաջին խմբի հաշմանդամ դարձած զինծառայողների երեխաները, ժամկետային զինծառայության պարտականությունները կատարելիս հաշմանդամ դարձած քաղաքացիները, համաձայն ՀՀ Պաշտպանության նախարարության, ՀՀ Ոստիկանության, ՀՀ Ազգային անվտանգության նախարարության եւ ՀՀ Կառավարությանն առընթեր Արտակարգ իրավիճակների վարչության կողմից տրված վկայականների,

գ) ծնողական խնամքից զրկված եւ մինչեւ 2003 թ. սեպտեմբերի 1-ը 23 տարին չլրացած անձինք,

դ) բժշկական հիմնարկներում ավելի քան 5 տարվա կրտսեր բուժաշխատողի աշխատանքային ստաժ ունեցող դիմորդները,

ե) պարտադիր ժամկետային զինվորական ծառայությունից զորացրված դիմորդները (յուրաքանչյուր մասնագիտության գծով 1 տեղ):

Անվճար ուսուցման տեղերի ընդունելության քննություններին մասնակցած, դրական գնահատականներ ստացած, բայց մրցույթով չանցած դիմորդներն ընդունվում են քոլեջի համապատասխան բաժնի վճարովի համակարգ:

Փաստաթղթերն ընդունվում են՝

ա) անվճար ուսուցման տեղերի համար՝ 2003 թ. հունիսի 9-ից մինչեւ հուլիսի 12-ը ամեն օր, բացի կիրակի օրերից, ժամը 9.00-ից մինչեւ 16.00-ը.

բ) վճարովի ուսուցման տեղերի համար՝ 2003թ. հունիսի 9-ից մինչեւ օգոստոսի 7-ը, ամեն օր, բացի կիրակի օրերից, ժամը 9.00-ից մինչեւ 16.00-ը:

Ընդունելության քննություններն անցկացվում են հուլիսի 14-ից մինչեւ օգոստոսի 22-ը:

Անվճար ուսուցման տեղերի համար կրթաթոշակ տրվում է ընդհանուր հիմունքներով:

Վճարովի հիմունքով ընդունված դիմորդի հետ կնքվում է պայմանագիր ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից հաստատված վարձաչափի մասին:

Վճարովի հիմունքով ընդունված դիմորդի 1 տարվա ուսման վարձը կազմում է՝

«Քույրական գործ» բաժին	90 000 դրամ
«Մանկաբարձական գործ» բաժին	120 000 դրամ
«Ատամնատեխնիկական գործ» բաժին	180 000 դրամ
«Դեղագործական գործ» բաժին	120 000 դրամ

Հիմնական ընդհանուր (8-ամյա) կրթություն ունեցող դիմորդների համար առաջին տարվա ուսման վարձը կազմում է 60 000 դրամ:

Վճարովի հիմունքով ընդունված, օրինակելի վարք եւ ուսման գերազանց առաջադիմություն ցուցաբերած սովորողների, ինչպես նաեւ մարտական առաջադրանք կատարելիս զոհված ազատամարտիկների երեխաների, ծնողական խնամքից զրկվածների վարձը զեղչվում է 50%-ով:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել քոլեջի ընդունող հանձնաժողովին:

Հասցեն՝ Կորյունի 10
Հեռախոսներ՝ 565730, 583141, 525808

«Արմենտելը» տեղեկացնում է Երեւանի 28 ԱՀԿ–ի բաժանորդներին

Ավարտվել են Երեւան քաղաքի 28 ԱՅԿ-ի վերամիացման աշխատանքները:

Սույն թվականի հուլիսի 1-ից 28 ԱՅԿ-ի բաժանորդները կվճարեն տեղական խոսակցությունների ռոպեավճարի համար:

Վերը նշված ԱՅԿ-ի բաժանորդները մայիս եւ հունիս ամիսների տեղական խոսակցությունների վերաբերյալ տեղեկատվություն կարող են ստանալ իրենց սպասարկման բաժիններից, «Հայ փոստի» եւ Հայխնայբանկի համապատասխան բաժանմունքներից:

Այն բաժանորդները, ովքեր կցանկանան օգտվել հաստատագրված վարձերի վճարման հնարավորությունից, հունիս ամսվա ընթացքում կարող են վճարումներ կատարել բաժանորդների սպասարկման կենտրոններում, «Հայ փոստի» եւ Հայխնայբանկի համապատասխան բաժանմունքներում:

Ծառայությունների տեսակները	Սակագինը առանց ԱԱՀ, դրամ	ԱԱՀ, դրամ	Սակագինը, ԱԱՀ-ով, դրամ
Հիմնական հեռախոսների բաժանորդային վարձ			
Բնակչություն	750	150	900
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	2700	540	3240
Տեղական խոսակցությունների ռոպեավճարներ			
Տրամադրվող անվճար րոպեների չափաքանակը (անկախ բաժանորդների կարգավիճակից)	360 րոպե ամսական, յուրաքանչյուր հեռախոսագծի համար		
1 րոպե տեղական խոսակցությունների վարձ՝ սկսած 361-րդ րոպեից			
Բնակչություն	3.33	0.67	4.00
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	3.45	0.69	4.14
Ինտերնետ ցանցից օգտվելու ռոպեավարձ (1 րոպեի համար)			
Բնակչություն	0.833	0.167	1.00
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	0.86	0.17	1.03
Հաստատագրված վճարներ			
Տեղական խոսակցությունների ռոպեավճարների եւ բաժանորդային վարձի հաստատագրված վճարներ (անսահմանափակ տեղական խոսակցություններից եւ ինտերնետ ցանցից օգտվելու հնարավորությամբ)			
Բնակչություն	3000	600	3600
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	5442	1088	6530

Ծանոթություն

- Տեղական խոսակցությունների եւ բաժանորդային վարձի հաստատագրված վճարման սկզբունքից օգտվելու դեպքում բաժանորդը պետք է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվան նախորդող ամսվա մինչեւ վերջին օրը ներառյալ «Արմենտել» ՓԲԸ սպասարկման տեղամասերում կատարի վճարումներ, համաձայն սահմանված սակագների:
- Հաստատագրված վճարումներ ենթակա են ընդունման միայն այն բաժանորդներից, ովքեր վճարման պահին չունեն մասնուցված հեռախոսակապի ծառայությունների ժամկետանց պարտքեր:

«ԱՐՄԵՆՏԵԼ» ՓԲԸ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 10. 6. 2003 Գինը՝ 100 դրամ